

Ewaluacja zewnętrzna

realizacji

Lokalnej Strategii Rozwoju 2016-2023

Stowarzyszenia

„Unia Nadwarciańska” – Lokalna Grupa Działania

Realizacja:

OMIKRON Mariusz Wachowicz

1.	Wstęp	3
2.	Streszczenie najważniejszych wyników badania.....	4
3.	Opis przedmiotu badania uwzględniający cele i zakres ewaluacji.....	6
3.1.	Cel główny i cele szczegółowe badania	6
3.2.	Zakres przedmiotowy badania.....	6
3.3.	Kryteria ewaluacyjne.....	6
3.4.	Pytania badawcze	7
4.	Opis metodologii wraz z opisem sposobu realizacji badania.....	9
5.	Opis wyników badania wraz z ich interpretacją.....	14
5.1.	Charakterystyka obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju.....	14
5.2.	Opinie i potrzeby mieszkańców obszaru Lokalnej Strategii Rozwoju.....	20
5.3.	Funkcjonowanie LGD	27
5.4.	Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju	38
6.	Odpowiedź na wszystkie wskazane pytania badawcze	43
7.	Podsumowanie, wnioski i rekomendacje.....	49
8.	Spis tabel i wykresów	51
9.	Aneksy tworzone w toku realizacji badania	54
9.1.	Scenariusz wywiadu pogłębionego z wnioskodawcami/beneficjentami:	54
9.2.	Scenariusz wywiadu pogłębionego z przedstawicielami gmin:	54
9.3.	Ankieta kierowana do wnioskodawców, beneficjentów i członków LGD	55
9.4.	Ankieta kierowana do mieszkańców obszaru LGD	61
9.5.	Scenariusz zogniskowanego wywiadu grupowego.....	70

1. Wstęp

Ewaluacja i zasady jej prowadzenia w LGD wynikają z wytycznych nr 5/3/2017 i 10/1/2022 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi. Planowane cele, metody i narzędzia ewaluacyjne mieszczą się w zakresie wytyczonym przez Podręcznik Monitoringu i Ewaluacji Lokalnych Strategii Rozwoju z marca 2017 roku. Niemniej potrzeba ewaluacji wynika również z samego procesu realizacji Strategii oraz konieczności ciągłej dbałości o utrzymanie wysokiej jakości podejmowanych interwencji.

Zmiany społeczne i gospodarcze sprawiają, że konieczna jest analiza Strategii pod kątem jej aktualności, ale także sprawności i efektywności jej dotychczasowej realizacji oraz użyteczności podejmowanych działań i przyjmowanych rozwiązań. Rzetelne ocenienie Strategii na tym etapie wdrażania wymaga nie tylko przyjrzenia się uzyskanym efektom, ale także samemu procesowi, aby można było zidentyfikować elementy wymagające poprawy. Uzyskane wyniki zostaną wykorzystane w procesie aktualizacji Strategii oraz innych dokumentów Stowarzyszenia, ale również uwzględnione przez LGD w kolejnym okresie programowania 2021-2027.

Niniejszy raport jest zwięźczeniem ewaluacji prowadzonej w LGD pomiędzy kwietniem, a grudniem 2022 roku. Jednak dane wykorzystane w raporcie pochodzą z różnych okresów od rozpoczęcia realizacji strategii w 2016 roku do 31 grudnia 2021. Oprócz danych z monitoringu prowadzonego systematycznie przez organy LGD, w planach komunikacji określone są konkretne działania mające na celu pozyskiwanie informacji oraz dzielenie się nimi z interesariuszami i ze społecznością. Działania te, szczególnie polegające na ankietowaniu odpowiednich grup respondentów, prowadzone były przez LGD systematycznie, według harmonogramu zapisanego w planie komunikacji.

Większość procesu zbierania danych potrzebnych do ewaluacji spoczywa na pracownikach Lokalnej Grupy Działania. Bez nich, ich systematycznej pracy i zaangażowania nie udałooby się zgromadzić materiału do napisania niniejszego dokumentu. Podziękowania należą się nie tylko Pani Prezes, pracownikom, i członkom Zarządu ale także zaangażowanym w wywiady członkom Rady, uczestnikom spotkań grupowych, wnioskodawcom i beneficjentom. Nie można zapomnieć również o szeregowych członkach Stowarzyszenia, sympatykach oraz wszystkich respondentach, którzy rzetelnie wypełniali ankiety.

2. Streszczenie najważniejszych wyników badania

- Na terenie Stowarzyszenia „Unia Nadwarciańska” w roku 2021 mieszkało blisko 644 osoby mniej w porównaniu do roku 2015. Najwięcej, bo prawie 285 osób, ubyło w gminie Zagórow, najmniej zaś w gminie Łądek, bo tylko 57 osób. Wyjątkiem jest gmina Powidz, w której liczba ludności od roku 2015 wzrosła o 28 osób.
- Średnio 60,5% ludności obszaru LGD jest w wieku produkcyjnym. Liczba ta jest nieco wyższa od odsetka osób w wieku produkcyjnym w całym województwie.
- Od roku 2015 wzrosła liczba osób w wieku senioralnym, średnio dla gmin wchodzących w skład LGD o 20%. Najwięcej osób w wieku senioralnym mieszka w gminach Powidz i Słupca. Najwolniej starzeje się gmina Ostrowite.
- W latach 2015 - 2020 zmniejszyła się liczba osób korzystających z środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. Średnio dla gmin LGD jest ona mniejsza o 47%, na poziomie województwa o 39%.
- W roku 2021 średnio w każdej z gmin działało 48 organizacji pozarządowych na 10 tys. mieszkańców, czyli o 11 więcej niż w roku 2015. Wszystkie gminy odnotowują wzrost liczby organizacji pozarządowych.
- W ostatnich latach zaobserwować można znaczny spadek osób zarejestrowanych jako bezrobotne. W gminach wchodzących w skład LGD spadek ten wynosi średnio 42% w stosunku do roku 2021, w całym województwie zaś o 47%.
- Połowa mieszkańców terenów należących do Stowarzyszenia „Unia Nadwarciańska” zgadza się ze stwierdzeniem, że ich gmina jest dobrym miejscem do życia, realizacji swoich podstawowych potrzeb.
- Mieszkańcy ocenili też działania gmin w kilku obszarach. Najwięcej pozytywnych ocen otrzymały działania w obszarze atrakcyjności turystycznej, oferty sportowej i rekreacyjnej. Najmniej pozytywnych głosów oddanych zostało na działania na rzecz osób niepełnosprawnych, młodych przed 34 rokiem życia, jak również możliwością zatrudnienia poza rolnictwem. Ten ostatni obszar działań dostał również od mieszkańców najwięcej negatywnych głosów.
- Ankietowani potwierdzili również, że czasami lub często korzystali osobiście z infrastruktury obiektów finansowanych ze środków unijnych. Tak odpowiadało 83% ankietowanych.
- Niemal jednomyślnie, bo w 99% respondenci przyznali, że projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się dużym zainteresowaniem lokalnej społeczności.
- Gdyby każdy z badanych sam decydował o podziale dodatkowych środków finansowych w swojej gminie, to zdecydowana większość z nich w pierwszej kolejności dofinansowałaby zwiększenie miejsc pracy poza rolnictwem, zmniejszenie liczby osób bezrobotnych oraz infrastrukturę sportową i rekreacyjną.
- Bardzo dobrze samą LGD i jej funkcjonowanie ocenia aż 65% osób badanych, dobrze 23%. Grupie 6% ankietowanych ciężko było się jednoznacznie określić, a 6% osób, które wzięły udział w badaniu oceniło LGD bardzo źle.

- Respondenci bardzo dobrze oceniają funkcjonowanie Biura LGD, możliwość uzyskania odpowiedzi na wiele pytań drogą telefoniczną, brak problemów w umówieniu się na spotkanie z pracownikiem biura czy bardzo dogodne godziny funkcjonowania biura LGD.
- Równocześnie postrzegają pracowników Biura jako osoby miłe i uprzejme, mające odpowiednią wiedzę do wykonywanej pracy, które udzielają rzetelnych informacji i z zaangażowaniem wykonują swoje obowiązki.
- Nabory wniosków ogłaszane przez LGD odpowiadały na potrzeby mieszkańców i idealnie wpisywały się w ich potrzeby. Według 8% ankietowanych, prawie w ogóle nie odpowiadały one na potrzeby lokalnej społeczności.
- Również większość mieszkańców terenów należących do Stowarzyszenia „Unia Nadwarciańska” uważa, że LGD, powinna podejmować jakieś dodatkowe działania wykraczające poza działania LSR, aby rozwiązywać problemy społeczne mieszkańców.

3. Opis przedmiotu badania uwzględniający cele i zakres ewaluacji.

3.1. Cel główny i cele szczegółowe badania

Celem głównym badania jest przeprowadzenie ewaluacji zewnętrznej funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania oraz realizacji Strategii Rozwoju Lokalnego Kierowanego przez Społeczność.

Cele szczegółowe:

- Wypełnienie obowiązku przeprowadzenia ewaluacji zewnętrznej (zgodnie z Wytycznymi 5/3/2017 i 10/1/2022 MRiRW).
- Uzyskanie użytecznych informacji na temat wdrożenia LSR.
- Opracowanie rekomendacji oraz planu ich wdrożenia.
- Wykorzystanie wyników badań społecznych we wstępnej konceptualizacji kolejnej LSR

3.2. Zakres przedmiotowy badania

Realizacja LSR: stopień realizacji celów i wskaźników, stopień realizacji wybranych operacji, wykorzystania budżetu, jakość stosowanych kryteriów wyboru operacji i procedur, oddziaływanie realizacji LSR na rozwój lokalny, bariery realizacji LSR, jakość procesu partycypacji, operacji i procedur.

Działalność biura: efektywność pracy biura i organów LGD, ocena przebiegu konkursów, ocena sposobu przepływu informacji, efektywność promocji i aktywizacji lokalnej społeczności, innowacyjność, proces rozwoju pracowników, efektywność animacji i doradztwa, ochrona danych osobowych, jakość procesu archiwizacji i monitoringu.

Funkcjonowanie partnerstwa: jakość podejmowanych uchwał, skuteczność nadzoru nad biurem LGD, jakość reakcji na zmieniające się warunki, umiejętność współpracy i atmosfera pracy, skuteczność działań strategicznych, jakość współpracy regionalnej i ponadregionalnej, jakość relacji z otoczeniem i promocji.

3.3. Kryteria ewaluacyjne

Kryteria ewaluacyjne stosowane w badaniach to: **skuteczności** bezpośrednio pozwalająca ocenić, na ile efektywne są działania w zakresie osiągnięcia celów określonych w dokumentach programowych oraz jak skuteczna jest działalność biura LGD. Z kryterium skuteczności powiązane jest również kryterium **użyteczności**, które rozumiane jest, jako kryterium pozwalające ocenić stopień zaspokojenia istotnych potrzeb grup docelowych lub przyczynienia się do rozwiązania problemów, niezależnie od tego, czy były one zasygnalizowane przez cele interwencji. Zastosowane będzie także kryterium **trwałości**.

Trwałość – w przypadku tego badania – pozwoli ocenić, w jakim stopniu pozytywne efekty zrealizowanych interwencji (na poziomie celów) mogą trwać po zakończeniu finansowania zewnętrznego, a także czy możliwe jest utrzymanie się wpływu tych projektów na proces rozwoju społeczności lokalnej w dłuższym okresie.

3.4. Pytania badawcze

Zgodnie z wytycznymi nr 5/3/2017 i 10/1/2022 Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi opracowane zostały odpowiedzi na poniższe pytania badawcze zgrupowane w kategorii analitycznej:

Ocena wpływu na główny cel LSR (jeśli inny niż obszary poniżej)

- Jaki jest stopień osiągnięcia celu głównego i przypisanych do niego wskaźników LSR?

Ocena wpływu na kapitał społeczny

- Jaki jest wpływ LSR na kapitał społeczny, w tym w szczególności na aktywność społeczną, zaangażowanie w sprawy lokalne?
- W jaki sposób należałoby wspierać rozwój kapitału społecznego w przyszłości?

Przedsiębiorczość

- W jakim stopniu realizacja LSR przyczyniła się do rozwoju przedsiębiorczości?
- Czy i w jaki sposób wspieranie przedsiębiorczości w ramach kolejnych edycji LSR jest wskazane?

Turystyka i dziedzictwo kulturowe

- W jakim stopniu LSR przyczyniła się do budowania lokalnego potencjału w zakresie turystyki i dziedzictwa kulturowego?
- W jakich kierunkach należy wspierać rozwój lokalnego potencjału turystycznego?

Grupy defaworyzowane

- Czy w LSR właściwie zdefiniowano grupy defaworyzowane oraz czy realizowane w ramach LSR działania odpowiadały na potrzeby tych grup?
- Jaki był wpływ LSR na poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego?
- Jakie działania należy podejmować w skali lokalnej na rzecz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego?

Innowacyjność

- W jakim stopniu projekty realizowane w ramach LSR były innowacyjne?
- Jak można wyróżnić typy innowacji powstałych w ramach LSR?

Projekty współpracy

- Jaka była skuteczność i efekty działania wdrażania projektów współpracy?
- Jaką formę i zakres powinny przyjmować projekty współpracy w przyszłości?

Ocena funkcjonowania LGD

- Czy sposób działania partnerów w ramach LGD pozwalał na efektywną i skuteczną realizację LSR?
- Jaka jest skuteczność i efektywność działań biura LGD (animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?
- Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD by skuteczniej realizowała LSR?

Ocena procesu wdrażania

- Czy realizacja finansowa i rzeczowa LSR odbywała się zgodnie z planem?
- Czy procedury naboru, wyboru i realizacji projektów były wystarczająco przejrzyste i przyjazne dla beneficjentów?
- Czy kryteria pozwalały na wybór najlepszych projektów (spójnych z celami LSR)?
- Czy przyjęty system wskaźników pozwalał na zebranie wystarczających informacji o procesie realizacji LSR i jej rezultatach?

Wartość dodana podejścia LEADER

- Czy działalność LGD wpływa na poprawę komunikacji pomiędzy różnymi aktorami, budowanie powiązań między nimi i sieciowanie?
- Czy stworzony dzięki wsparciu w ramach LSR potencjał rozwojowy jest w dostateczny sposób wykorzystywany i promowany?
- Czy projekty realizowane w ramach LSR są spójne ze zidentyfikowanym potencjałem rozwojowym obszaru objętego LSR i czy te projekty przyczyniają się do jego wzmocnienia?
- Czy przeprowadzone w ramach LSR inwestycje są komplementarne względem siebie lub względem wiodącego projektu/tematu określonego w LSR?

Dodatkowe pytania badawcze:

- Jak układała się współpraca z Samorządem Województwa?
- Jaka jest jakość i znaczenie funkcjonowania wojewódzkiej sieci LGD?

4. Opis metodologii wraz z opisem sposobu realizacji badania

Przeprowadzenie badania wymagało zebrania informacji pochodzących z szeregu rozproszonych źródeł, dokonania ich analizy, a następnie wypracowania rekomendacji na poziomie eksperckim. Implikuje to konieczność zastosowania w badaniu szerokiego instrumentarium metod i technik badawczych, dzięki którym możliwe było zgromadzenie kompletnego i wiarygodnego materiału badawczego dotyczącego efektów realizacji LSR. W związku z powyższym, zaplanowano realizację badania z wykorzystaniem koncepcji **triangulacji** metodologicznej.

Triangulacja to zróżnicowanie źródeł danych, metod badawczych i perspektyw badawczych, dzięki któremu możliwe jest zgromadzenie wszechstronnego materiału badawczego i poddanie go kompleksowej analizie i ocenie. Triangulacja została zastosowana odnośnie do:

- źródeł danych: przeanalizowane zostały zarówno dokumenty zastane różnego typu, jak i dane pochodzące ze wcześniejszych badań; zostały one uzupełnione danymi pierwotnymi;
- metod badawczych: łączenie różnych metod badawczych w badaniu tych samych zagadnień, co pozwoliło na uchwycenie różnych aspektów badanego przedmiotu; podejście to pozwoliło też wykorzystać mocne strony każdej metody przy wzajemnej ograniczeniu ich słabości;
- perspektyw badawczych: ewaluacja została przeprowadzona przez pracowników biura LGD oraz przez zewnętrznych doświadczonych badaczy, co pozwoliło uzyskać bogatszy i bardziej wiarygodny obraz badanych zagadnień.

Poza tym zastosowany został partycypacyjny model badania, którego ideą jest jak najszersze zaangażowanie społeczności, zarówno na etapie przygotowania badania, jego realizacji, jak i wnioskowania i rekomendacji.

W odniesieniu do zakresu przedmiotowego i podmiotowego badania niezbędne było zastosowanie holistycznego podejścia do metod i technik badawczych. W każdym z zamierzeń badawczych: realizacji strategii, działaniu LGD oraz funkcjonowaniu biura zastosowane zostały cztery metody lub techniki badawcze:

Badanie źródeł zastanych (deskresearch)

To metoda zbierania, analizy i interpretacji danych wytworzonych niezależnie od działań badawczych prowadzonych w czasie ewaluacji. Często nazywa się ją analizą danych wtórnych. Dane te można podzielić na wewnętrzne i zewnętrzne. Pierwsze z nich znaleźć można w dokumentacji własnej instytucji. Nie zawsze odpowiadają bezpośrednio na pytania badawcze ale w znaczącym zakresie pozwalają na poznanie kontekstu funkcjonowania LGD.

Z kolei dane zewnętrzne, dane wtórne to efekty działalności innych instytucji w dziedzinie pozyskiwania informacji. Dzięki rozwojowi Internetu dostęp do tych zasobów jest obecnie

niezwykle łatwy i trudności należy szukać nie w ilości danych, ale ich segregacji. Potrzebne informacje można pozyskiwać od instytucji państwowych powołanych do zbierania informacji. Serwis internetowy GUS zawiera nieprzebrane ilości danych o funkcjonowaniu gospodarki, instytucji, firm i organizacji. **Bank Danych Lokalnych**, który jest największym w Polsce uporządkowanym zbiorem informacji o sytuacji społeczno-gospodarczej, demograficznej, społecznej oraz stanie środowiska, opisującym województwa, powiaty oraz gminy jako podmioty systemu organizacji społecznej i administracyjnej państwa, a także regiony i podregiony stanowiące elementy nomenklatury jednostek terytorialnych. Jednakże w wielu przypadkach dane ze źródeł zastanych są niewystarczające, zbyt powierzchowne, zbyt ogólne lub nieaktualne, by na nich poprzestać, dlatego zwykle potrzebne są działania dla pozyskania danych pierwotnych.

Źródła danych zastanych wykorzystywanych w ewaluacji LGD

- dane statystyczne
- dane urzędowe
- dane gromadzone na portalach społecznościowych
- dane zastane w Lokalnej Grupie Działania
- dane ankiet doradztwa i ankiet oceny szkolenia
- dane realizacji planu komunikacji
- dane z ankiet zadowolenia mieszkańców, rozpoznawalności LGD i funkcjonowania LGD systematycznie gromadzone przez biuro LGD

Ankiety metodą CAWI

Najpopularniejszą metodą pozyskiwania danych pierwotnych są badania kwestionariuszowe. Polegają one na zadawaniu pytań pojedynczym osobom, ale w perspektywie zainteresowań znajdują się zagregowane dane ogólne dla wszystkich badanych. Pierwszym etapem tego typu badań jest sformułowanie pytań. Proces ten polega na postawieniu pytań ogólnych, zazwyczaj na etapie konceptualizacji badań. Z nich z kolei wyprowadzamy pytania szczegółowe. Odbywa się to poprzez identyfikację wskaźników, które będą nas informować o występowaniu i nasileniu zjawiska. W przypadku ewaluacji zewnętrznej prowadzonej zgodnie z wytycznymi MRiRW nr 5/3/2017 i 10/1/2022 zakres pytań został wstępnie określony w załącznikach do podręcznika ewaluacji. Niemniej z uwagi na pewne niedociągnięcia dokumentu część pytań została poprawiona i zmodyfikowana. Ponadto jak wskazano we wstępie Podręcznika ma on charakter pomocniczy nie obowiązkowy w stosunku do Wytycznych MRiRW.

Badania ankietowe były prowadzone techniką CAWI (ComputerAssisted Web Interview). To badanie ankietowe przeprowadzane w Internecie. Opracowane narzędzie badawcze (kwestionariusz ankiety) wprowadzane jest do komputera w formie umożliwiającej wypełnienie ankiety na stronie internetowej użytkownika. Badania tego typu są stosunkowo tanie, nie wymagają również zaangażowania wielu realizatorów. Współczesne narzędzia umożliwiają tworzenie skomplikowanych i atrakcyjnych ankiet. Można dopasować je w

wymiarze graficznym i estetycznym. Dobór próby jest możliwy dwiema metodami. Ankiety można wysłać pod określone adresy mailowe, co w pewnym stopniu jest odpowiednikiem ankiety pocztowej wraz z jej zaletami i wadami. Innym sposobem jest zamieszczenie jej na stronie internetowej lub jako „wyskakujące okienko”. Metoda ta uniemożliwia kontrolę nad doбором próby, który jest faktycznie doбором przypadkowym, dodatkowo obarczonym błędem struktury społecznej i demograficznej użytkowników Internetu.

W badaniach ewaluacyjnych zastosowano obydwie techniki w zależności od badanych grup.

- Grupa nr 1: wnioskodawcy i beneficjenci.

Z tego względu, że dostępne są dane kontaktowe do tych osób możliwe było wykorzystanie aplikacji wysyłającej unikalne linki do ankiety internetowej na zdefiniowane wcześniej adresy mailowe. W tym przypadku nie obliczano minimalnej liczebności próby gdyż traktowano to badanie jako masowe, z założeniem przebadania całej populacji.

łącznie przebadano 34 osoby.

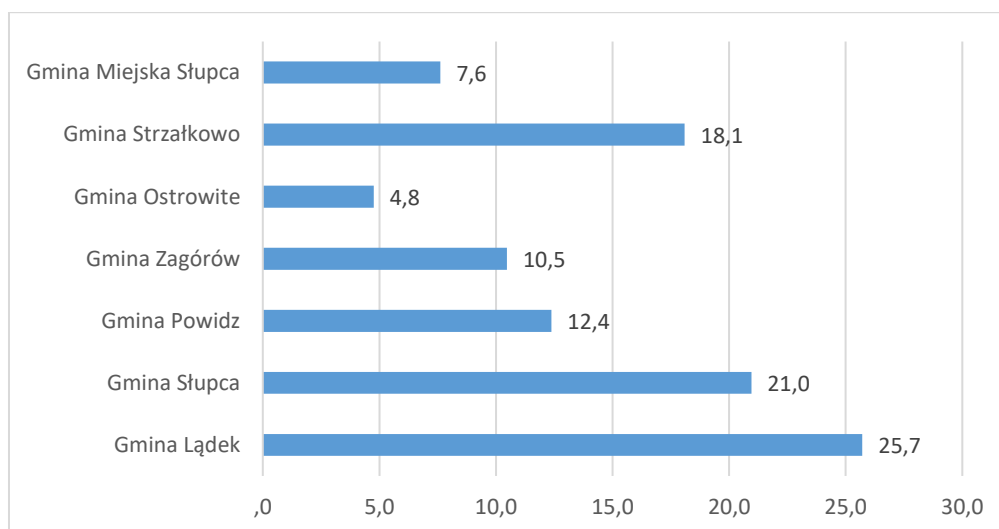
- Grupa nr 2: mieszkańcy obszaru LSR.

Pozyskanie opinii reprezentatywnej grupy mieszkańców nie jest możliwe w ramach zasobów, którymi dysponuje Zleceniodawca, dlatego opracowano procedurę zbliżoną do takiej, która pozwoli na identyfikację podglądów i opinii mieszkańców poszczególnych gmin wchodzących w skład Partnerstwa.

Linki do ankiet zostały rozesłane (przy wsparciu pracowników Biura LGD) do gmin partnerskich z prośbą o wstawienie linku na stronę internetową gminy. Dzięki temu zabiegowi pozyskane zostały dane z poszczególnych gmin odpowiadających obszarowi LSR.

łącznie przeprowadzono 141 ankiet.

Wykres 1. Procent ankiet z poszczególnych gmin

Źródło: badania własne

Wywiady pogłębione (IDI i TDI)

To technika badań jakościowych, w której badacz prowadzi rozmowę z respondentem. Nie jest to jednak zwykła rozmowa, ale opiera się ona na przygotowanym wcześniej scenariuszu. Dokument ten nie musi zawierać konkretnych pytań, lecz wytyczne, jakie tematy rozmowy należy podjąć. Wywiad ma strukturę swobodną, mniejsze znaczenie ma kolejność zadawanych pytań a większe uzyskanie określonych informacji. Tematy są eksplorowane bardzo dogłębnie, prowadzący wywiad dopytuje i stara się zrozumieć, nie tylko fakty, ale motywy zachowania badanego. Zasadniczą rolę w badaniu odgrywają umiejętności i doświadczenie osoby prowadzącej wywiad. Ponieważ wywiady pogłębione są rozmową sam na sam z respondentem, prowadzący musi zdobyć jego zaufanie, by uzyskać czasami bardzo osobiste informacje. Wywiady indywidualne stosuje się gdy zachodzi potrzeba eksploracji pola zainteresowań, przygotowania do konstruowania narzędzi jakościowych lub do interpretacji trudnych do wyjaśnienia wyników badań ilościowych. Wywiady prowadzone były metodą TDI (telefoniczny wywiad pogłębiony) przede wszystkim ze względu na oczekiwania respondentów oraz krótki czas na realizację tego zadania.

Wywiady prowadzono z następującymi osobami:

- 2 wywiady z członkami Rady
- 3 wywiady z wnioskodawcami realizującymi projekty
- 3 wywiady z wnioskodawcami, których projekty nie są realizowane
- Wywiad z Wiceprezesem Zarządu
- Wywiady z przedstawicielami gmin (po 1 z gminy)

Zogniskowany Wywiad Grupowy (FGI fokus)

Tym różni się od wywiadu indywidualnego, że prowadzący badanie, nazywany moderatorem, przepytuje jednocześnie grupę kilku osób. Zazwyczaj grupy fokusowe mają liczebność od 8 do 12 osób, lecz w specyficznych przypadkach może być ich mniej lub więcej. Ważną cechą grupy jest jej homogeniczność - powinno się unikać zróżnicowania grup ze względu na płeć, wiek, status społeczny czy różnice intelektualne. Wynika to z zasadniczego celu prowadzenia badań tą metodą, czyli wewnętrznej dyskusji grupowej i interakcji w grupie. Dzięki tej metodzie można w tym samym czasie zdobyć informacje od kilku osób, pogłębiając ją dodatkowo o spostrzeżenia dotyczące dyskusji pomiędzy uczestnikami.

Wywiady tą metodą charakteryzują się większym skomplikowaniem organizacyjnym. Wymagane jest zebranie odpowiedniej grupy osób w jednym miejscu o jednym czasie. Często na spotkanie zaprasza się więcej osób i prowadzi się selekcję tych, którzy lepiej pasują do profilu grupy i dają większą rękomię udzielania informacji i wymiany zdań. Wywiady grupowe, z uwagi na dyskusję wielu osób, muszą być rejestrowane co umożliwi późniejsze zidentyfikowanie, jak kształtowała się rozmowa, która osoba wypowiadała dane poglądy i jak te poglądy zmieniały się w trakcie dyskusji. Zogniskowane wywiady grupowe realizuje się w specjalnych pomieszczeniach zwanych fokusowniami, które są wyposażone w weneckie lustro umożliwiające zleceniodawcy obserwację wywiadu. W miejscowościach, gdzie nie ma fokusowni stosuje się technikę wywiadów naturalnych.

Wywiad prowadzono w grupie pracowników biura LGD, członków Zarządu, członków Rady wnioskodawców oraz członków Partnerstwa.

Zogniskowany wywiad grupowy (FGI) prowadzony w ramach ewaluacji pozwala pozyskać informacje w skumulowany sposób. Dodatkowo wartość pozyskanych informacji wzmocniona jest poprzez odpowiednie wykorzystanie procesów grupowych.

5. Opis wyników badania wraz z ich interpretacją.

5.1. Charakterystyka obszaru objętego Lokalną Strategią Rozwoju

W roku 2021 na terenie Stowarzyszenia „Unia Nadwarciańska” mieszkały 503 osoby mniej w porównaniu do roku 2015, tj. o 1% mniej. Depopulacja ominęła gminy Powidz i wiejskiej gminie Słupca. Najwięcej mieszkańców ubyło w gminie miejskiej Słupca, aż o 5%, ale to wciąż najliczniejsza gmina w całym LGD. Najmniejszą pod względem liczby ludności jest gmina Powidz, mieszka tam niemal sześć razy mniej osób niż w Słupcy.

Tabela 1. Ludność ogółem

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Województwo wielkopolskie	3475323	3481625	3489210	3493969	3498733	3496450	3489074
Lądek	5774	5786	5772	5762	5740	5750	5717
Ostrowite	5152	5163	5144	5116	5077	5054	5026
Powidz	2290	2304	2302	2319	2320	2320	2318
Strzałkowo	10336	10380	10372	10325	10279	10280	10235
Zagórów	9086	9062	9056	9027	8945	8878	8801
Słupca (gmina miejska)	13933	13862	13851	13773	13658	13381	13267
Słupca (gmina wiejska)	9108	9206	9239	9234	9263	9734	9812
Suma dla gmin LGD	55679	55763	55736	55556	55282	55397	55176

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp 30.09.2022)

Na demograficzny obraz obszaru składa się nie tylko liczba ludności wynikająca z ich narodzin i zgonów, ale także z migracji tejże ludności w obrębie regionu (migracja wewnętrzna), jak również wyjazdów z i do kraju, tzn. migracji zewnętrznej. Tutaj gminy, za wyjątkiem gmin Powidz, Zagórów i gminy wiejskiej Słupca, charakteryzują się ujemnym saldem, co oznacza, że więcej osób z nich wyjechało niż przybyło. Największe ujemne saldo notuje gmina miejska Słupca, której populacja uszczupliła się o 114 osób względem roku 2016.

Tabela 2. Saldo migracji w ruch wewnętrznym i zewnętrznym

Nazwa gminy	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Województwo wielkopolskie	1059	1143	1282	1460	1757	2000
Lądek	-7	-12	-8	-4	8	-5
Ostrowite	-24	-27	-14	-30	3	-28
Powidz	27	6	3	17	1	13
Strzałkowo	10	-1	-20	-4	-2	-36
Zagórów	-20	-8	-34	-43	-41	3

Słupca (gmina miejska)	-103	-53	-49	-112	-77	-114
Słupca (gmina wiejska)	60	29	15	34	37	76
Średnia dla gmin LGD	-8	-9	-15	-20	-10	-13

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp 30.09.2022)

Średnio 60,3% ludności obszaru LGD to osoby w wieku produkcyjnym. Liczba ta jest nieco wyższa od odsetka osób w wieku produkcyjnym w całym województwie, jeżeli porównamy dane z 2021 roku. Gmina Strzałkowo ma najwyższy odsetek osób w wieku produkcyjnym, najniższy gmina miejska Słupca.

Tabela 3. Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Województwo wielkopolskie	62,6	62,0	61,3	60,7	60,1	59,7	59,3
Lądek	62,7	62,6	62,4	62,0	61,1	60,7	59,9
Ostrowite	63,0	62,8	62,5	62,1	62,1	61,6	61,1
Powidz	62,6	62,4	62,1	61,6	60,9	60,2	59,5
Strzałkowo	64,1	63,9	63,5	63,3	62,8	62,1	62,0
Zagórów	63,3	63,2	62,7	62,5	62,4	62,0	61,9
Słupca (gmina miejska)	62,1	61,3	60,0	59,2	58,0	57,0	56,3
Słupca (gmina wiejska)	63,6	63,6	63,5	63,1	62,8	61,8	61,7
Średnia dla gmin LGD	63,1	62,8	62,4	62,0	61,4	60,8	60,3

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp 30.09.2022)

Od roku 2015 wzrosła liczba osób w wieku senioralnym, średnio dla gmin wchodzących w skład LGD o 3 punkty procentowe. Najszybsze tempo starzenia ludności odnotowano w gminie miejskiej Słupca. Najwolniej starzeje się gmina wiejska Słupca, gdzie wzrost liczby ludności po 65 roku życia od roku 2015 wynosi 14%.

Tabela 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Województwo wielkopolskie	14,6	15,2	15,7	16,3	16,8	17,3	17,7
Lądek	15,3	15,5	15,8	16,2	16,7	16,8	17,6
Ostrowite	14,6	14,8	15,5	15,8	16,2	16,3	16,7
Powidz	16,7	17,4	17,8	18,4	19,4	20,2	21,1
Strzałkowo	13,1	13,5	13,8	14,2	14,7	15,1	15,5
Zagórów	13,9	14,6	15,2	15,7	16,1	16,2	16,2

Słupca (gmina miejska)	16,3	17,2	18,3	19,2	20,3	21,8	22,8
Słupca (gmina wiejska)	14,0	14,0	14,3	14,5	14,6	14,2	14,6
Średnia dla gmin LGD	14,8	15,3	15,8	16,3	16,9	17,2	17,8

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp 30.09.2022)

W latach 2015 - 2020 znacząco zmniejszyła się liczba osób korzystających z środowiskowej pomocy społecznej w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców. Średnio dla gmin LGD spadek wynosi 48%, a na poziomie województwa 39%. W roku 2020 z takiej pomocy korzystało średnio 506 osób w każdej z gmin.

Tabela 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społeczne na 10 tys. ludności

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020
Województwo wielkopolskie	635	573	514	463	430	389
Lądek	791	763	740	668	579	488
Ostrowite	1454	1264	976	991	983	867
Powidz	892	698	657	605	500	432
Strzałkowo	783	674	632	517	508	450
Zagórów	1468	1247	1044	897	779	638
Słupca (gmina miejska)	554	581	515	414	352	362
Słupca (gmina wiejska)	722	620	467	497	404	302
Średnia dla gmin LGD	952	835	719	656	586	506

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp 30.09.2022)

Jeżeli chodzi o podmioty gospodarki narodowej, możemy zaobserwować ich wzrost na terenach gmin wchodzących w skład Stowarzyszenia „Unia Nadwarciańska”. Od roku 2015 liczba ta wzrosła średnio o 22% i w roku 2021 było ich średnio 873 w każdej z gmin.

Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej ogółem

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Województwo wielkopolskie	409865	414798	422094	429658	446215	461225	477444
Lądek	411	420	434	457	482	507	532
Ostrowite	309	314	327	345	359	390	413
Powidz	194	198	212	211	219	227	243
Strzałkowo	831	859	884	912	977	995	1046
Zagórów	643	652	663	698	746	800	855
Słupca (gmina miejska)	1837	1814	1808	1804	1830	1869	1920

Słupca (gmina wiejska)	762	802	851	918	972	1050	1103
Średnia dla gmin LGD	712	723	740	764	798	834	873

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp 30.09.2022)

Od roku 2015 wzrosła także liczba podmiotów wpisanych do rejestru REGON. Średnio dla gmin jest to wzrost o 26%. Najwyższy wzrost notuje gmina Zagórz i Ostrowite, liczba przedsiębiorstw zwiększyła się tam o 37%. Na terenie gmin należących do Stowarzyszenia „Unia Nadwarciańska” w roku 2021 było średnio 10 552 podmiotów w każdej z gmin.

Tabela 7. Podmioty wpisane do REGON na 10 tys. ludności

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Województwo wielkopolskie	1179	1191	1210	1230	1275	1319	1368
Lądek	712	726	752	793	840	882	931
Ostrowite	600	608	636	674	707	772	822
Powidz	847	859	921	910	944	978	1048
Strzałkowo	804	828	852	883	950	968	1022
Zagórz	708	719	732	773	834	901	971
Słupca (gmina miejska)	1318	1309	1305	1310	1340	1397	1447
Słupca (gmina wiejska)	837	871	921	994	1049	1079	1124
Średnia dla gmin LGD	832	846	874	905	952	997	1052

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp 30.09.2022)

Liczba nowo zarejestrowanych podmiotów w przeliczeniu na 10 tys. mieszkańców w wieku produkcyjnym świadczy również o tym, czy dany region rozwija się dobrze. Poza gminą Strzałkowo, we wszystkich pozostałych gminach należących do LGD odnotowujemy wzrost nowo zarejestrowanych podmiotów. Najwięcej od roku 2015 przybyło ich w gminie Zagórz - o 66 więcej, co stanowi wzrost o 66%.

Tabela 8. Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Województwo wielkopolskie	164	156	163	183	176	155	171
Lądek	122	108	106	157	171	138	155
Ostrowite	102	99	140	161	127	145	147
Powidz	174	174	245	133	184	165	239
Strzałkowo	166	145	153	151	163	114	164
Zagórz	99	112	114	137	156	163	165
Słupca (gmina miejska)	188	180	170	188	179	164	193

Słupca (gmina wiejska)	140	167	188	216	199	203	140
Średnia dla gmin LGD	142	141	159	163	168	156	172

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp 30.09.2022)

W latach 2015 - 2021 na terenach wchodzących w skład LGD, stopniowo rozwijany był kapitał społeczny w postaci organizacji pozarządowych. W roku 2021 średnio w każdej z gmin działało 48 organizacji na 10 tys. mieszkańców. Najwięcej powstało ich od 2015 roku w gminie Powidz (43) i również w tej gminie w 2021 działało ich najwięcej (91).

Tabela 9. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Województwo wielkopolskie	36	38	40	39	40	41	42
Lądek	29	29	35	35	35	35	35
Ostrowite	33	37	37	37	35	36	36
Powidz	48	52	52	52	56	73	91
Strzałkowo	29	31	31	31	32	33	33
Zagórów	47	47	50	50	51	52	53
Słupca (gmina miejska)	44	46	48	49	51	56	59
Słupca (gmina wiejska)	31	32	34	36	33	31	31
Średnia dla gmin LGD	37	39	41	41	42	45	48

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp 30.09.2022)

Od roku 2015 zaobserwować można znaczny spadek osób zarejestrowanych jako bezrobotne. W gminach wchodzących w skład LGD liczba osób bez pracy zmniejszyła się średnio o 42% do roku 2021, w całym województwie 47%. Najwięcej osób bezrobotnych ubyło od roku 2015 w gminie Lądek (52%). Najwięcej bezrobotnych zamieszkuje gminę miejską Słupca.

Tabela 10. Bezrobotni zarejestrowani ogółem

Nazwa gminy	Rok 2015	Rok 2016	Rok 2017	Rok 2018	Rok 2019	Rok 2020	Rok 2021
Województwo wielkopolskie	93311	77697	58857	50867	46313	60958	49850
Lądek	248	197	165	145	130	133	119
Ostrowite	228	209	183	180	156	166	145
Powidz	127	119	78	62	68	66	72
Strzałkowo	381	299	244	259	223	299	240
Zagórów	392	316	293	239	206	235	213
Słupca (gmina miejska)	559	485	414	428	349	440	352

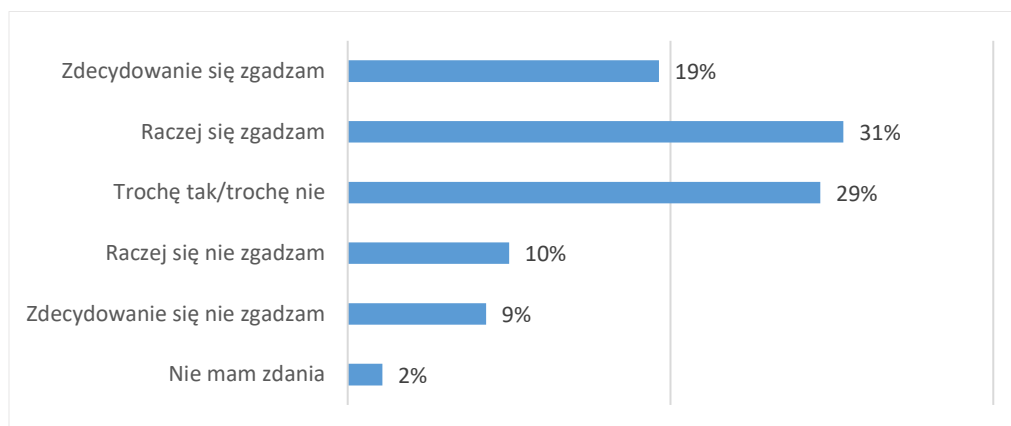
Słupca (gmina wiejska)	439	367	320	285	269	313	255
Suma dla gmin LGD	2374	1992	1697	1598	1401	1652	1396

Źródło: GUS, Bank Danych Lokalnych (dostęp 30.09.2022)

5.2. Opinie i potrzeby mieszkańców obszaru Lokalnej Strategii Rozwoju

Połowa mieszkańców terenów należących do Stowarzyszenia „Unia Nadwarciańska” zgadza się ze stwierdzeniem, że ich gmina jest dobrym miejscem do życia, realizacji swoich podstawowych potrzeb. Co piąty mieszkaniec jest odmiennego zdania, a 29% ankietowanych nie zajęło jednoznacznego stanowiska.

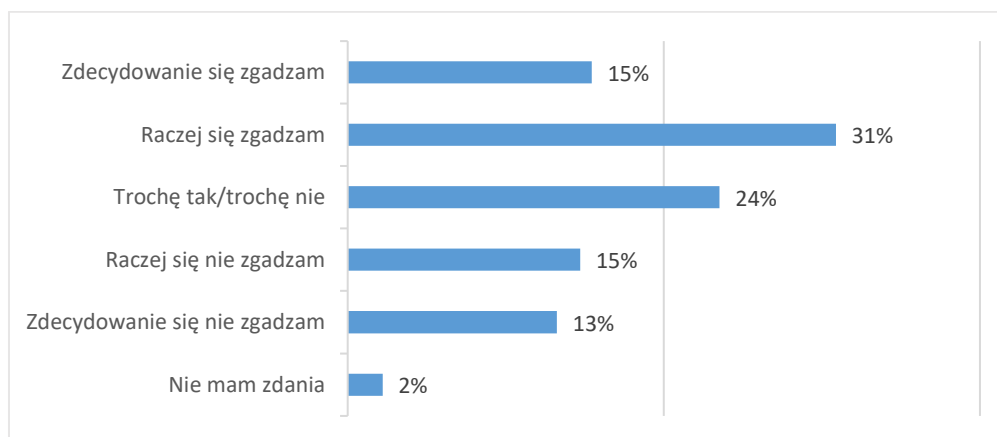
Wykres 2. *W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby”?*

Źródło: badania własne

Znaczna część osób ankietowanych uważa, że w ich gminie w ostatnich latach warunki do życia poprawiły się. Tak uważa 46% mieszkańców. Nieco mniejsza grupa respondentów jest odmiennego zdania i uważa, że warunki te w ostatnich latach nie uległy poprawie (28%). Jedna czwarta badanych (24%) nie wypowiedziała się w tej sprawie jednoznacznie, a niewielka grupa, bo 2% , nie ma zdania na ten temat.

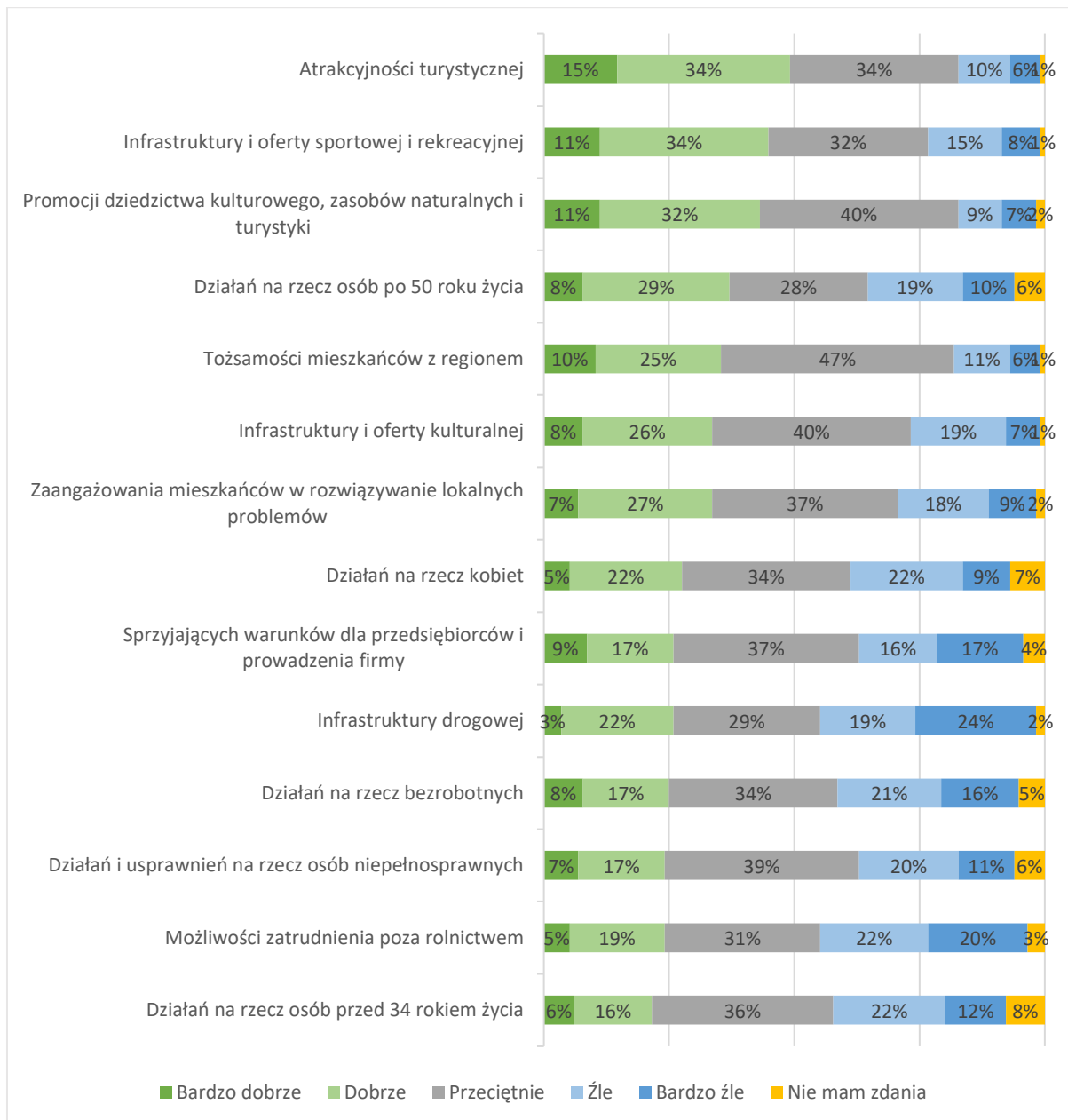
Wykres 3. *W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „w ostatnich latach (od 2016 roku) warunki do życia w mojej gminie poprawiły się”?*

Źródło: badania własne

Badanych poproszono również o ocenę swojej gminy w kilkunastu wymiarach. Najwięcej pozytywnych ocen dostały działania w obszarze atrakcyjności turystycznej, oferty sportowej i rekreacyjnej. Najmniej pozytywnych głosów oddanych zostało na działania na rzecz osób niepełnosprawnych, młodych przed 34 rokiem życia, jak również możliwości zatrudnienia poza rolnictwem. Ten ostatni obszar działań dostał również od mieszkańców najwięcej negatywnych głosów.

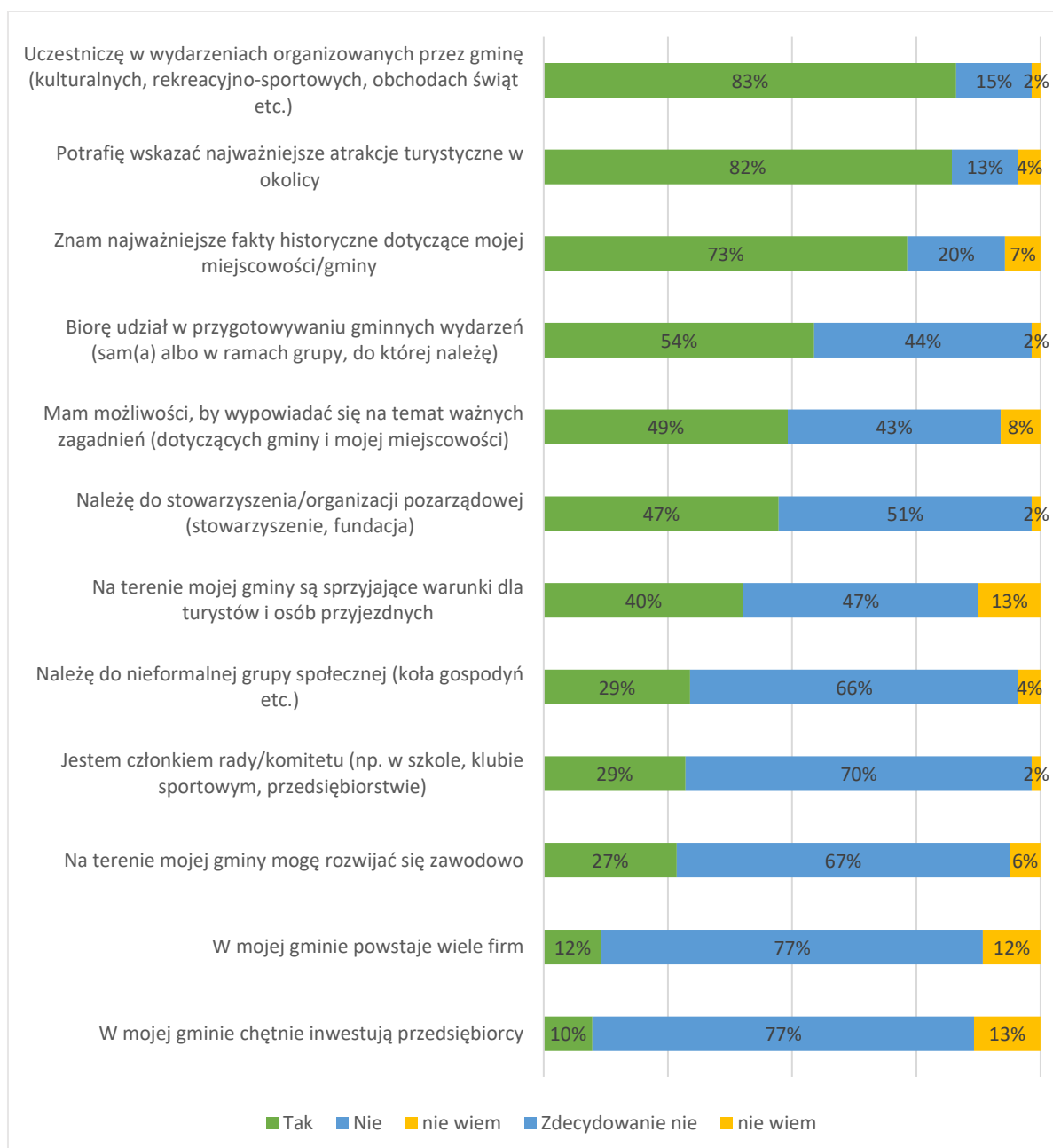
Wykres 4. Ocena gminy na wymiarach

Źródło: badania własne

Osoby, które wzięły udział w badaniu, poproszone zostały o ustosunkowanie się do twierdzeń dotyczących ich funkcjonowania w życiu codziennym gminy. Zdecydowana większość deklaruje, że uczestniczy w różnych wydarzeniach organizowanych przez gminę (83%), potrafi wskazać najważniejsze atrakcje turystyczne w okolicy (82%). Badani przyznali również, że w gminie niechętnie inwestują przedsiębiorcy, jak również nie ma sprzyjających warunków do powstawania nowych firm. Te obszary dostały najwięcej negatywnych głosów (77%).

Wykres 5. Opinie na temat zaangażowania w funkcjonowania gminy

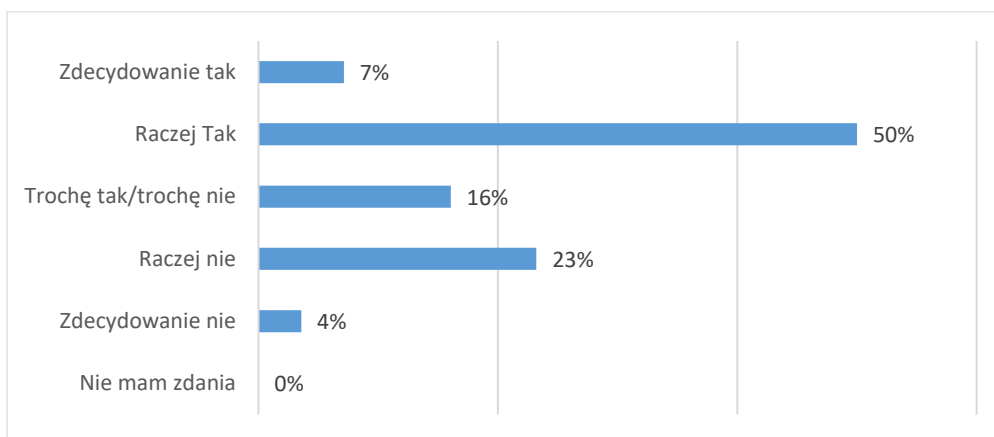

Źródło: badania własne

Ponad połowa badanych jest zadowolona z warunków życia w swojej gminie. Tak odpowiedziało 57% respondentów. Duża grupa mieszkańców (27%) nie jest zadowolona z tych

warunków, a 16% ankietowanych nie zajęło jednoznacznego stanowiska i wybrało odpowiedź „Trochę tak/trochę nie”.

Wykres 6. Czy jest Pan/i zadowolony/a z warunków życia w gminie?

Źródło: badania własne

W pytaniu dotyczącym ewentualnej zmiany zamieszkania częściej niż co trzecia osoba (35%) rozważa taką możliwość. Zdecydowana większość, czyli 65%, nie bierze tego pod uwagę. Jako główne powody ewentualnej relokacji badani wymienili brak perspektyw zawodowych oraz trudny dostęp do instytucji kultury.

Wykres 7. Czy rozważa Pan/i zmianę miejsca zamieszkania?

Źródło: badania własne

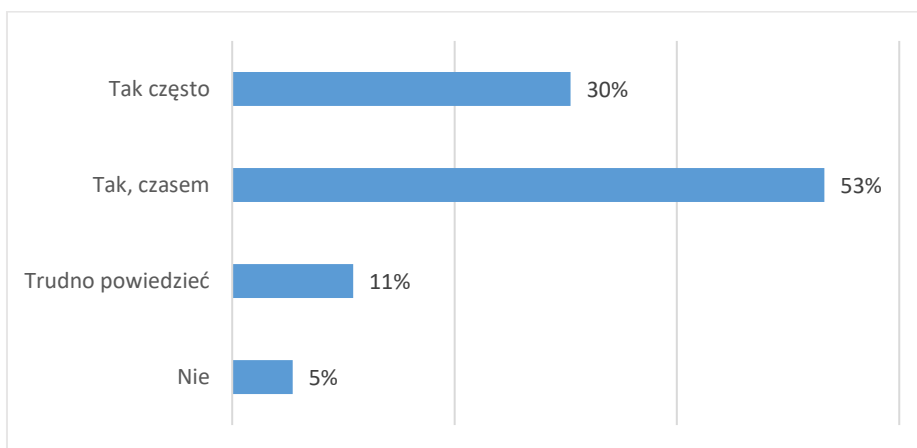
Wykres 8. Powody zmiany miejsca zamieszkania

Źródło: badania własne

Mieszkańcy obszaru należącego do LGD potwierdzają, że czasami lub często korzystali osobiście z infrastruktury obiektów finansowanych ze środków unijnych. Tak odpowiadało 83% ankietowanych. Brak zainteresowania taką formą aktywności zadeklarowało 5% badanych, a co dziesiątemu ankietowanemu trudno było odpowiedzieć na to pytanie.

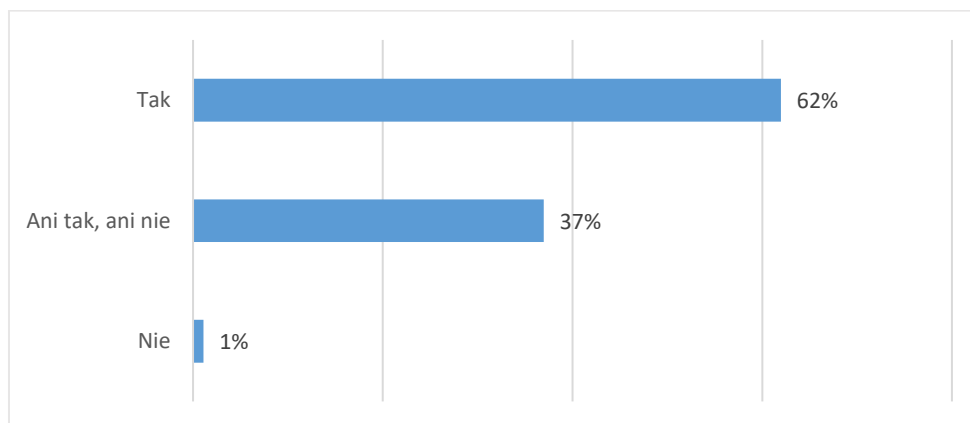
Wykres 9. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z infrastruktury / obiektów finansowanych ze środków unijnych, poczynszy od 2016 r.?

Źródło: badania własne

Aż 99% ankietowanych potwierdziło, że projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się dużym zainteresowaniem wśród innych mieszkańców gmin. Innego zdania było tylko 1% mieszkańców. Częściej niż co trzecia osoba (37%) miała kłopot z zajęciem jednoznacznego stanowiska.

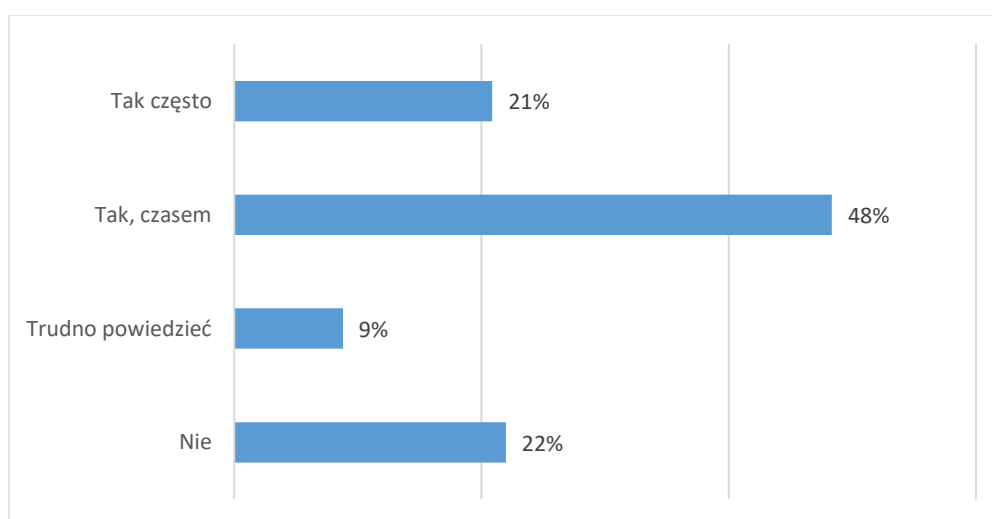
Wykres 10. *Czy Pana/i zdaniem projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?*

Źródło: badania własne

Ponad połowa mieszkańców gmin wchodzących w skład LGD często lub czasami korzystało z projektów finansowanych ze środków unijnych, takich jak festyny, szkolenia, spotkania (69%). Co piąty ankietowany nie korzystał z tego rodzaju inicjatyw, a jedna osoba na dziesięć miała problem z odpowiedzią na to pytanie.

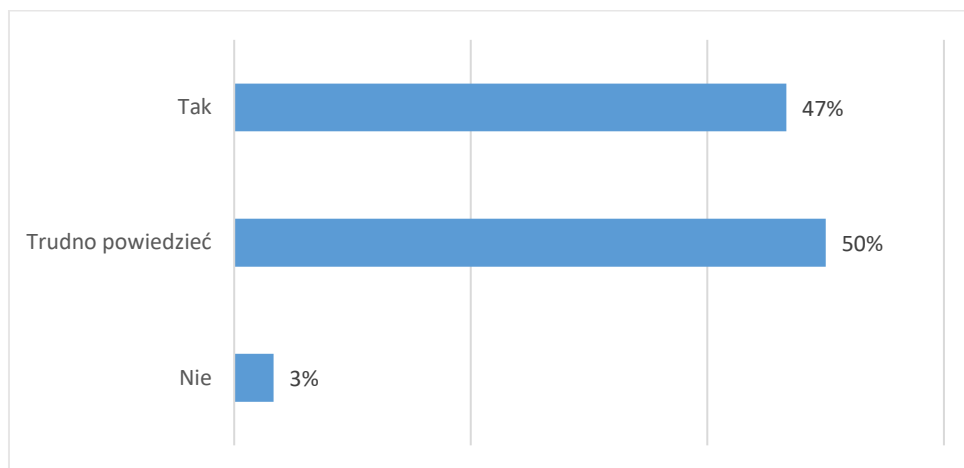
Wykres 11. *Czy Pan/i osobiście korzystał/a z projektów takich jak szkolenia, spotkania, festyny finansowanych ze środków unijnych, poczynszy od 2016 r.?*

Źródło: badania własne

Według 97% respondentów mieszkających na terenach wchodzących w skład Stowarzyszenia „Unia Nadwarciańska” szkolenia, spotkania, festyny, projekty finansowane ze środków unijnych cieszą się dużym zainteresowaniem mieszkańców. Tylko 3% z ankietowanych mówiło o braku zainteresowania nimi ze strony lokalnej społeczności.

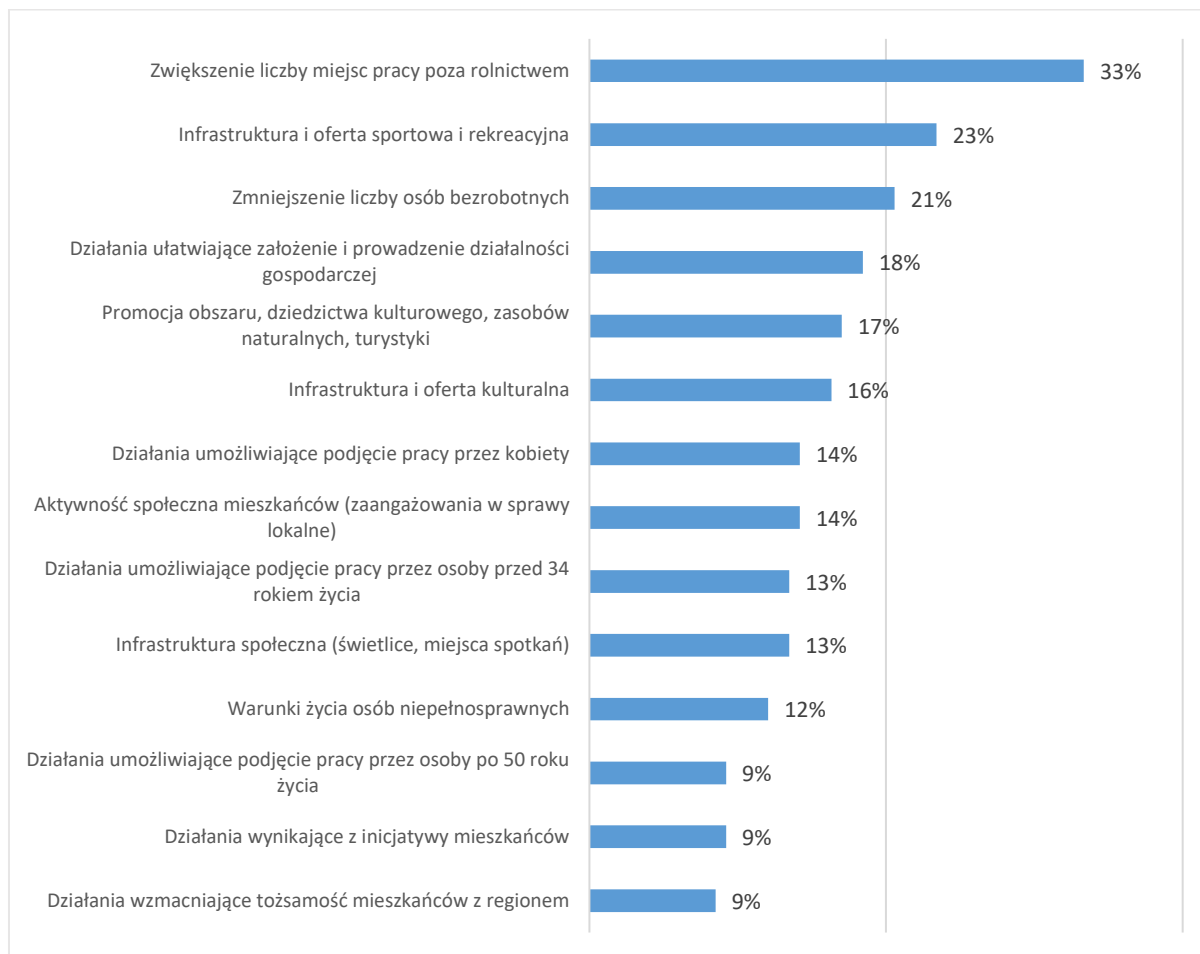
Wykres 12. Czy Pan/i zdaniem szkolenia, spotkania, festyny cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?

Źródło: badania własne

Gdyby badani mieli możliwość podziału dodatkowych środków finansowych w swojej gminie, to zdecydowana większość z nich w pierwszej kolejności dofinansowałaby zwiększenie miejsc pracy poza rolnictwem, zmniejszenie liczby osób bezrobotnych oraz infrastrukturę sportową i rekreacyjną. W mniejszym stopniu wsparte zostałyby działania wzmacniające tożsamość mieszkańców z regionem oraz wynikające z inicjatywy mieszkańców.

Wykres 13. Proszę sobie wyobrazić, że ma Pan/i możliwość decydowania o podziale dodatkowych środków finansowych w swojej gminie. Które z poniżej wymienionych obszarów dofinansował/a/by Pan/i w pierwszej kolejności?

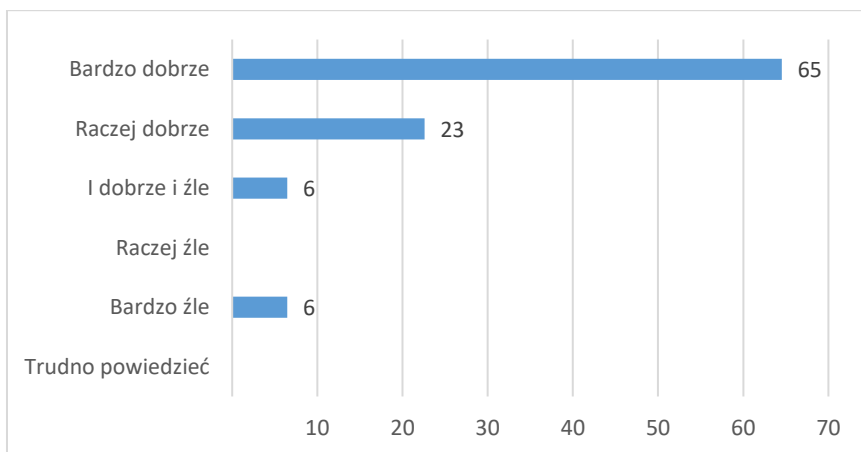
Źródło: badania własne

5.3. Funkcjonowanie LGD

Ocena pracy biura

Osoby, które wzięły udział w badaniu zostały poproszone o ocenę Stowarzyszenia „Unia Nadwarciańska”. Bardzo dobrze samą LGD i jej funkcjonowanie ocenia aż 65% respondentów, dobrze 23%. Grupie 6% ankietowanych ciężko było jednoznacznie określić, jak ocenia funkcjonowanie LGD, a również 6% mieszkańców oceniło ją bardzo źle.

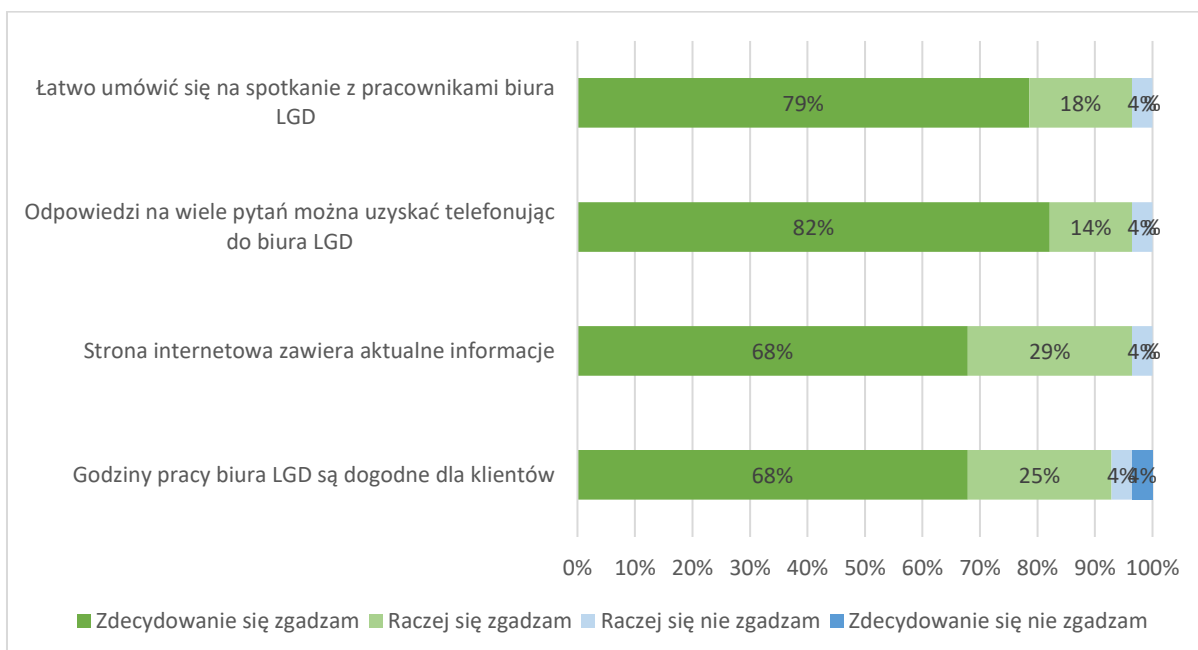
Wykres 14. Jak ogólnie ocenia Pan/Pani funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania?

Źródło: badania własne

Mieszkańcy pozytywnie oceniają funkcjonowanie Biura LGD, w tym możliwość uzyskania odpowiedzi na wiele pytań drogą telefoniczną, brak problemów w umówieniu się na spotkanie z pracownikiem biura, czy bardzo dogodne dla mieszkańców godziny pracy biura LGD.

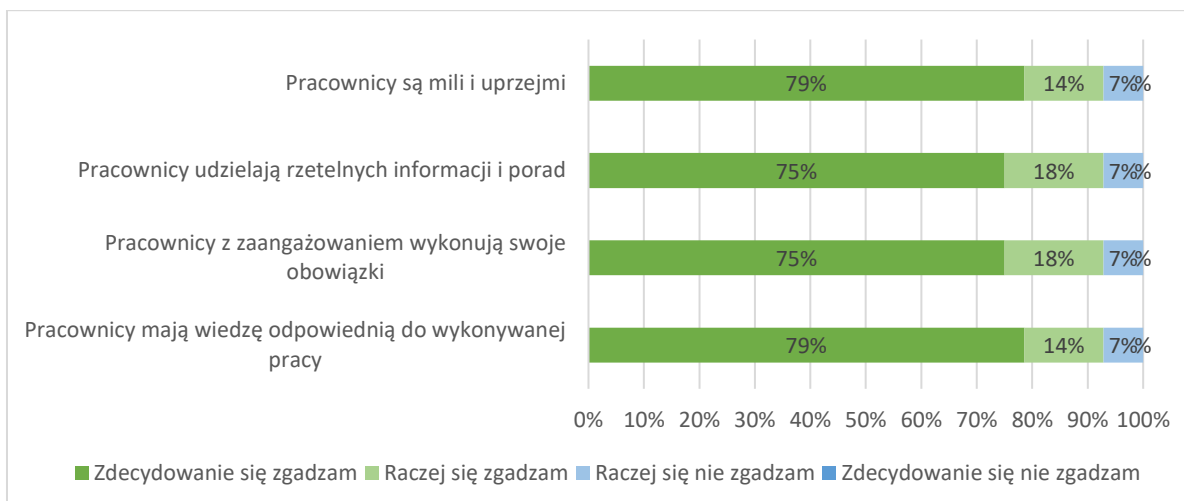
Wykres 15. Proszę ocenić funkcjonowanie Biura LGD

Źródło: badania własne

Mieszkańcy terenów należących do LGD postrzegają pracowników biura jako osoby miłe i uprzejme, mające odpowiednią wiedzę do wykonywanej pracy, które udzielają rzetelnych informacji i z zaangażowaniem wykonują swoje obowiązki. Ale jednocześnie 7% ankietowanych nie zgadza się z tymi zdaniem.

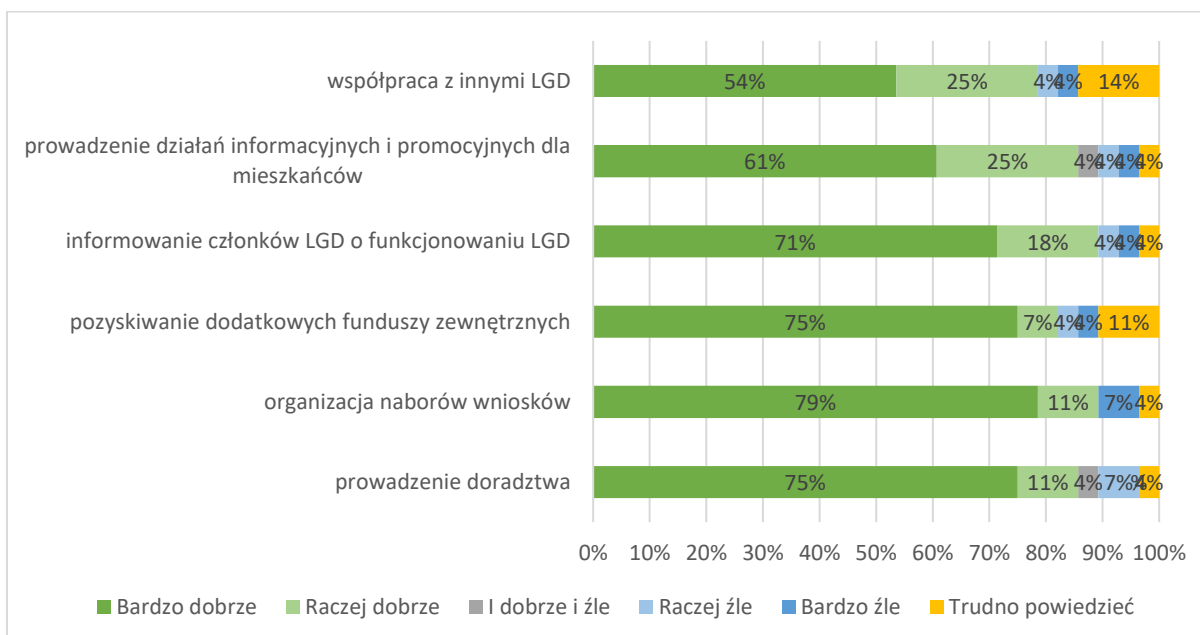
Wykres 16. Proszę ocenić poniższe zdania dotyczące Biura LGD

Źródło: badania własne

Ocenie mieszkańców zostało poddanych również kilka obszarów, w jakich funkcjonuje LGD. Każdy z nich uzyskał w większości pozytywną ocenę. Najlepiej LGD została oceniona w obszarze organizacji naborów wniosków, prowadzenia doradztwa czy pozyskiwania dodatkowych funduszy zewnętrznych.

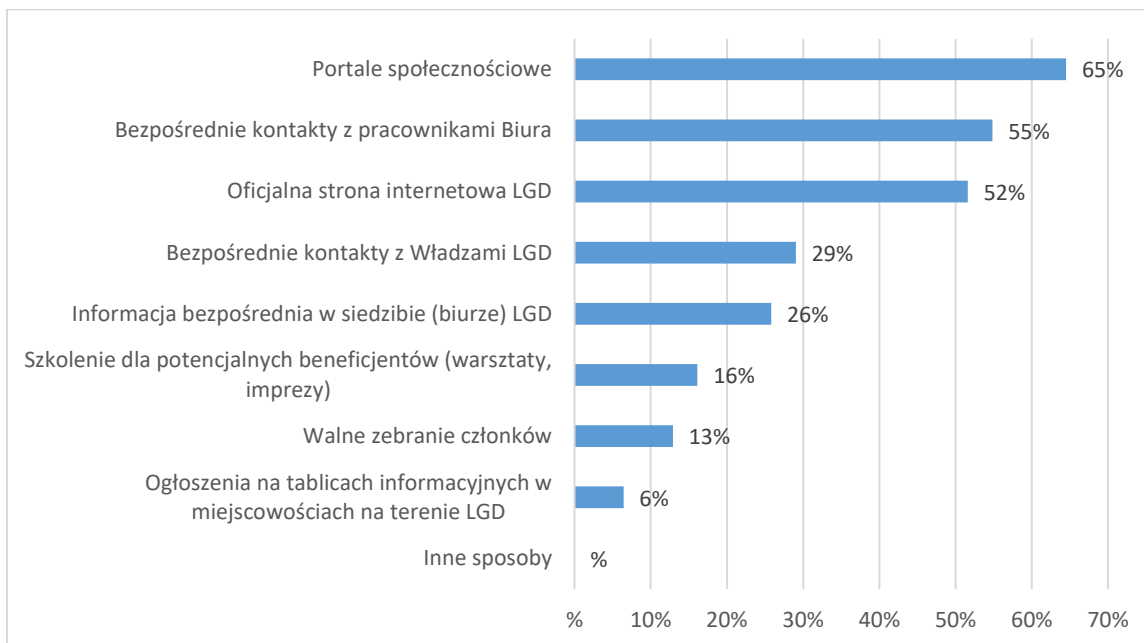
Wykres 17. Jak ocenia Pan(i) funkcjonowanie Biura LGD w poniższych wymiarach

Źródło: badania własne

Mieszkańcy najczęściej dowiadują się o inicjatywach LGD z portali społecznościowych (65%) i z bezpośredniego kontaktu z pracownikami biura (55%). Najmniej informacji mieszkańcy czerpią z ogłoszeń wieszanych na tablicach informacyjnych w miejscowościach należących do LGD i z walnych zebrań członków LGD.

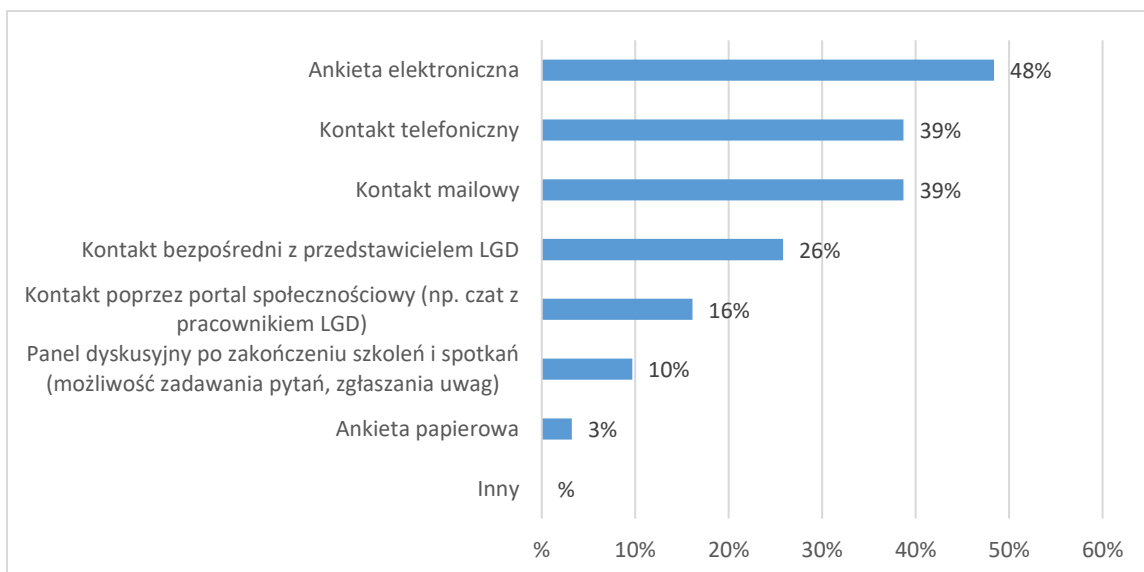
Wykres 18. Skąd czerpie Pan/Pani informacje dotyczące funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania?

Źródło: badania własne

Najbardziej popularną ścieżką wśród badanych do przekazywania informacji od społeczeństwa do LGD jest ankieta elektroniczna, kontakt mailowy i telefoniczny. Najmniejszym powodzeniem cieszy się ankieta papierowa i panel dyskusyjny po zakończeniu szkoleń oraz spotkań.

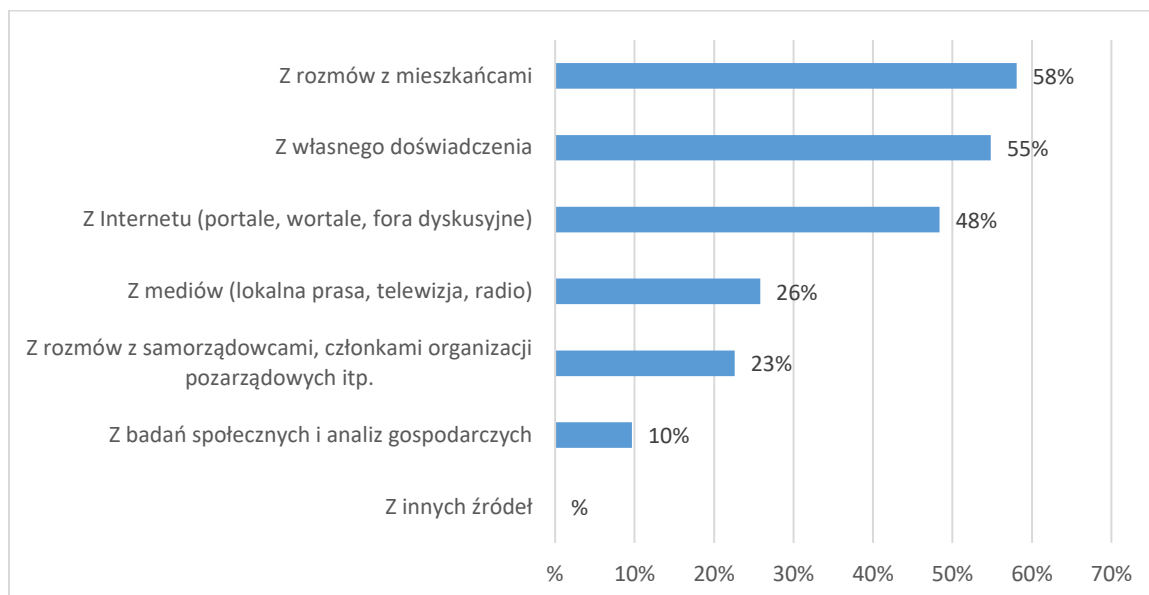
Wykres 19. Który z kanałów przekazywania informacji zwrotnej od społeczności do LGD byłby dla Pani/Pana najbardziej odpowiedni?

Źródło: badania własne

O potrzebach lokalnej społeczności badani najczęściej dowiadują się z rozmów z mieszkańcami, z własnego doświadczenia oraz z Internetu. Bardzo rzadko jako źródło informacji wskazywano badania społeczne oraz analizy gospodarcze.

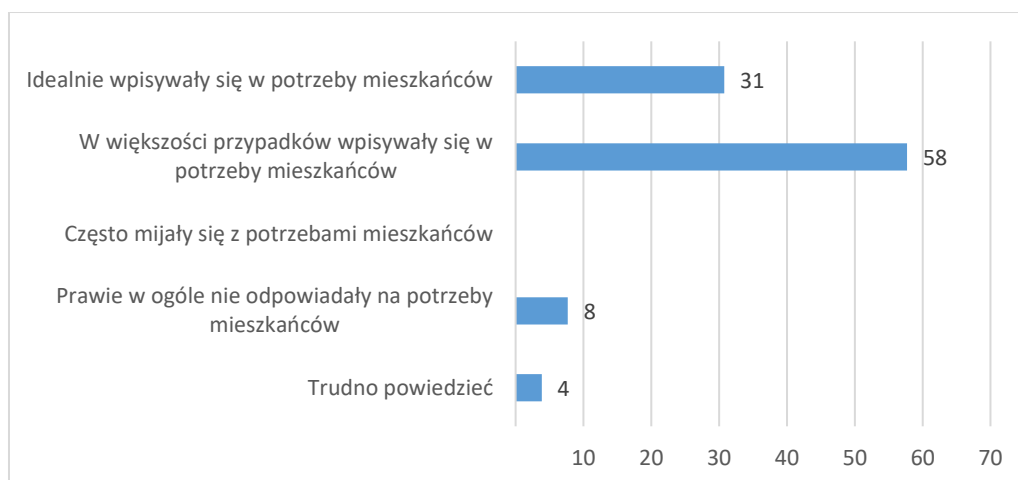
Wykres 20. Skąd, przede wszystkim, czerpie Pan(i) informacje o potrzebach mieszkańców?

Źródło: badania własne

Zdaniem respondentów, nabory wniosków ogłaszane przez LGD odpowiadały na potrzeby mieszkańców i idealnie się w nie wpisywały. Grupa 4% mieszkańców nie potrafiła odpowiedzieć na to pytanie, a 8% odpowiedziało, że nabory wniosków prawie w ogóle nie odpowiadały na potrzeby lokalnej społeczności.

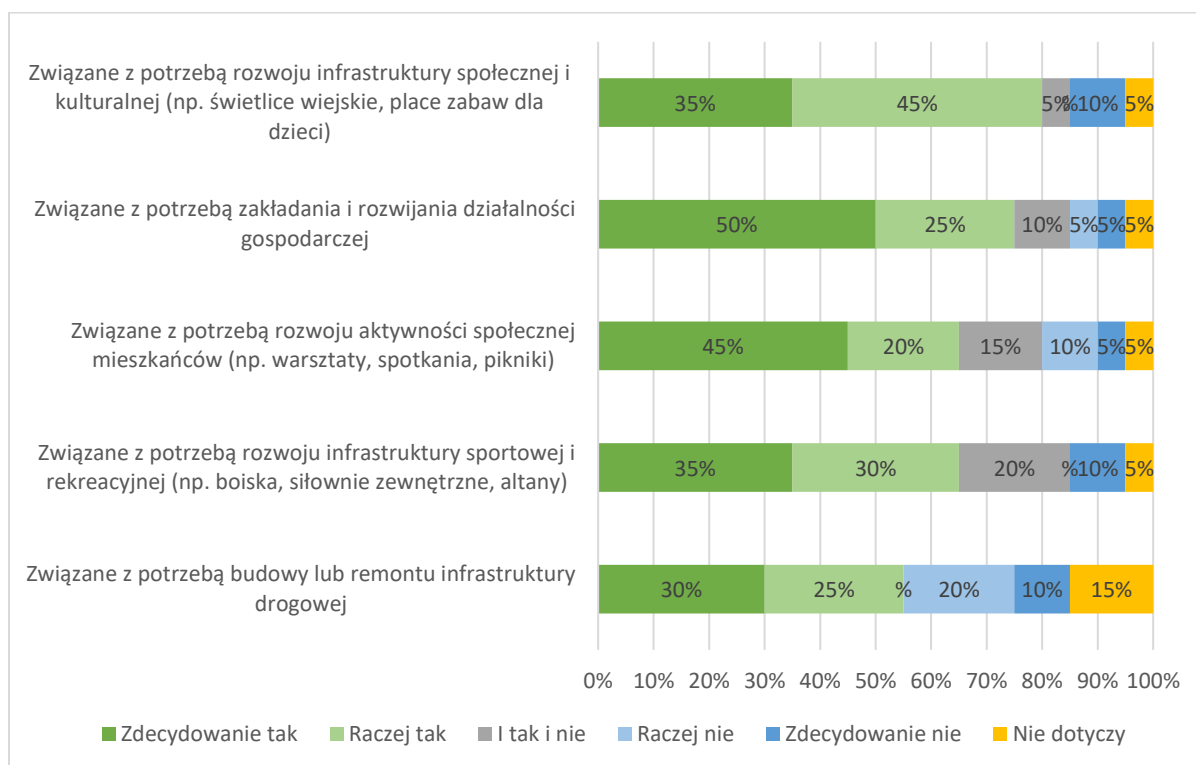
Wykres 21. Czy nabory wniosków ogłaszane przez LGD odpowiadały na potrzeby mieszkańców?

Źródło: badania własne

Nabory wniosków, które organizowała LGD najbardziej pomogły w rozwiązaniu problemów związanych z potrzebą zakładania i rozwijania działalności gospodarczych, aktywności społecznej mieszkańców, odpowiadały na potrzeby rozwoju infrastruktury sportowej i rekreacyjnej. Wg badanych, najmniej pomogły w obszarze budowy lub remontu infrastruktury drogowej. Ten ostatni obszar dostał również najwięcej negatywnych odpowiedzi (30%).

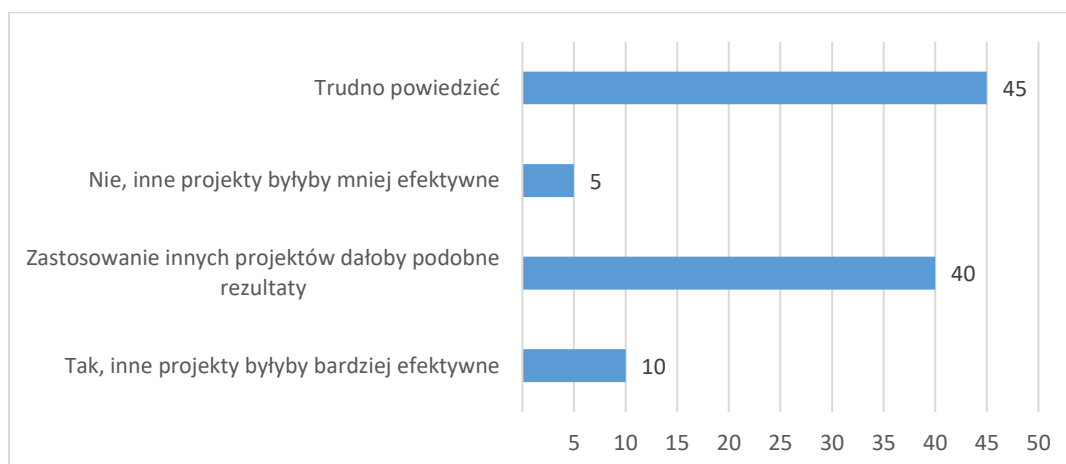
Wykres 22. Czy realizowane w LGD nabory wniosków pomogły w rozwiązywaniu problemów społecznych związanych z:

Źródło: badania własne

Mieszkańcy gmin nie są jednomyślni w kwestii osiągnięcia podobnych rezultatów przy pomocy innych projektów. O tym, że za pomocą innych projektów można by uzyskać podobne rezultaty ma przekonanie 40% ankietowanych. Wg co dziesiątej osoby inne projekty byłyby bardziej efektywne, a dwukrotnie mniej ankietowanych przyznało, że inne projekty byłyby mniej efektywne. Aż 45% mieszkańców nie potrafiło odpowiedzieć na to pytanie.

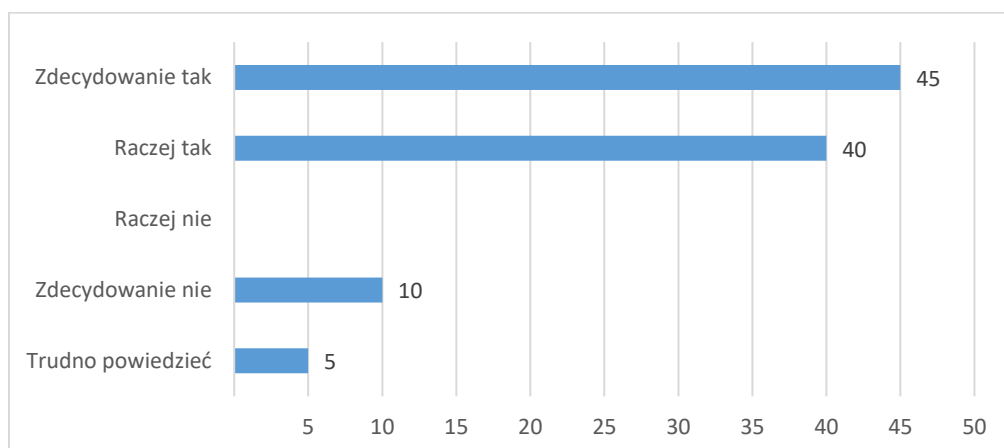
Wykres 23. Czy Pana(i) zdaniem za pomocą innych projektów można byłoby osiągnąć podobne rezultaty?

Źródło: badania własne

Wśród większości osób badanych panuje zgoda co do sensowności i efektywności wykorzystania środków finansowych podczas wdrażania LSR, ta uważa 85% respondentów. Tylko 6% badanych miało problem z udzieleniem jednoznacznej odpowiedzi, a jeden na dziesięciu ankieterowanych uważa, że pieniądze te nie zostały spożytkowane z korzyścią dla mieszkańców gmin.

Wykres 24. Czy Pana(i) zdaniem środki finansowe przeznaczone na wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju zostały wydane efektywnie (z korzyścią dla społeczności)?

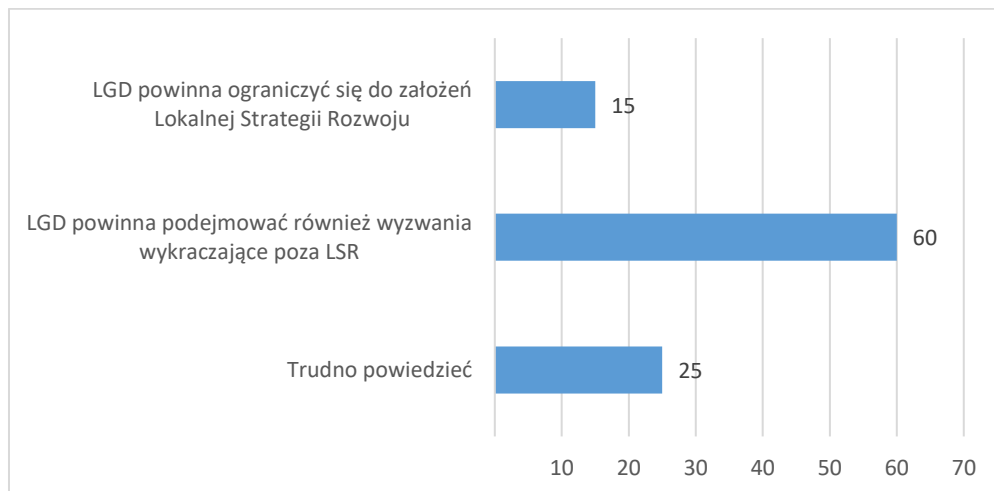

Źródło: badania własne

Większość mieszkańców terenów należących do Stowarzyszenia „Unia Nadwarciańska” uważa, że LGD, powinna podejmować dodatkowe działania wykraczające poza działania LSR, aby rozwiązywać problemy lokalnej społeczności. Co czwarty badany nie zajął jednoznacznego

stanowiska w tej sprawie, a 15% respondentów uważa, że LGD powinna ograniczyć się do założeń LSR.

Wykres 25. Czy Pana(i) zdaniem LGD powinna podejmować dodatkowe działania aby rozwiązywać problemy społeczne mieszkańców obszaru LGD?

Źródło: badania własne

Doradztwo biura LGD

LGD świadczy indywidualne usługi doradcze, w biurze Stowarzyszenia oraz mailowo lub online w trakcie pandemii. Usługi doradcze ogniskowały się na informacjach na temat aktualnie prowadzonego naboru lub projektów grantowych.

W latach 2016 – 2021 udzielono łącznie 284 konsultacji, w tym 164 mailowo i 120 stacjonarnie.

Tabela 11. Doradztwo w liczbach

	stacjonarnie	mailowo	łącznie
2016	13	26	39
2017	40	62	102
2018	26	42	68
2019	13	17	30
2020	19	10	29
2021	9	7	16
suma	120	164	284

Źródło: dane LGD

Plan komunikacji i plan szkoleń

W latach 2016 – 2021 zorganizowano dla Zarządu LGD, Rady i pracowników 13 szkoleń z których skorzystało 174 osób. Szkolenia dotyczyły wdrażania LSR, oceny i wyboru wniosków do finansowania, zasad wypełniania dokumentacji rozliczeniowej, ewaluacji i monitoringu Lokalnej Strategii Rozwoju. Dodatkowo w 2016 zorganizowano spotkanie dla mieszkańców dotyczące założeń LSR – w spotkaniu uczestniczyło 57 osób.

Tabela 12. Szkolenia

	szkolenia dla Rady, Zarządu, pracowników LGD (liczba uczestników)	liczba szkoleń	działania informacyjno - promocyjne (liczba uczestników) - Spotkanie dotyczące założeń LSR
2016	18	1	57
2017	77	5	
2018	21	2	
2019	3	1	
2020	21	2	
2021	34	2	
suma	174	13	57

Źródło: dane LGD

Celem Planu Komunikacji jest promowanie LSR, jak też rozpowszechnianie informacji o możliwościach wsparcia przewidzianych w Strategii. Planowane działania mają wzbudzić zainteresowanie oraz zachęcić potencjalnych Beneficjentów do aplikowania o środki, zwiększając liczbę zrealizowanych inwestycji, a przez to wzmocnić konkurencyjność i atrakcyjność obszaru LGD. Komunikacja kierowana jest do ogółu społeczeństwa oraz do beneficjentów i potencjalnych beneficjentów, w tym: JST, przedsiębiorcy, grupy defaworyzowane, partnerzy społeczno – gospodarczy, organizacje pozarządowe. Stosowano różne środki przekazu gwarantujące dotarcie z komunikatem do zakładanej grupy docelowej. W przypadku konkretnych kampanii stosowano zbliżoną intensywność komunikacji. Ukazywały się artykuły w prasie (2 artykuły) oraz na stronie internetowej, rozsyłano maile (50 sztuk), odbywały się szkolenia grupowe i indywidualne (po jednym szkoleniu w trakcie danej kampanii), informacje o szkoleniu na stronach www LGD oraz na portalach społecznościowych. Pracownicy odpowiadali na maile i pytania zgłaszane telefonicznie.

Funkcjonowanie organów – Zarząd, Rada, Walne Zebranie Członków

Lokalna Grupa Działania Stowarzyszenie „Unia Nadwarciańska” liczy 92 członków, w tym sektor społeczny, samorządowy i mieszkańcy.

W latach 2016 – 2021 dwuosobowy Zarząd spotkał się 83 razy. Odbyło się 10 spotkań Walnego Zgromadzenia Członków (w tym uchwały w sprawie powołania pełnomocnika do reprezentacji

w umowach zawieranych między stowarzyszeniem a członkiem zarządu oraz w sporach z nim, podjęcie Uchwał w sprawie przyjęcia zmian w Statucie Stowarzyszenia, uchwały w sprawie przyjęcia Procedury naboru, wyboru i oceny Grantobiorców w ramach projektów grantowych wraz z opisem sposobu rozliczania, monitorowania i kontroli). Piętnastoosobowa Rada LGD spotykała się 23 razy.

Tabela 13. Spotkania organów LGD

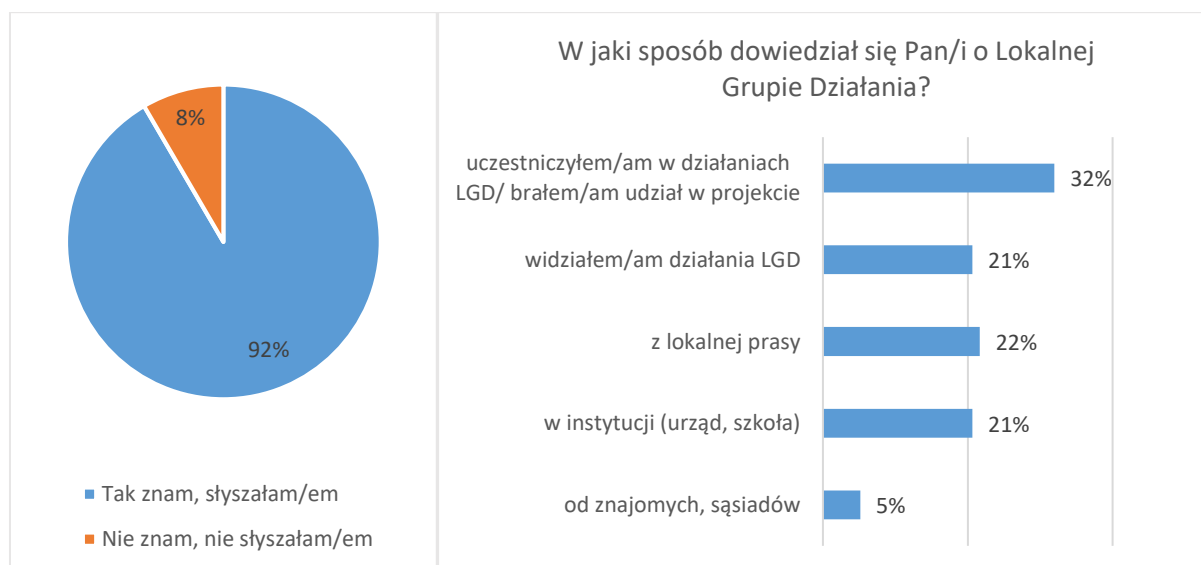
	Posiedzenia Zarządu LGD	Posiedzenia Rady LGD	WZC
2016	13	3	2
2017	12	8	2
2018	22	4	3
2019	6	1	1
2020	11	4	1
2021	19	3	1
suma	83	23	10

Źródło: dane LGD

Rozpoznawalność LGD

Prawie wszyscy z ankietowanych mieszkańców potwierdzili, że znają Lokalną Grupę Działania Stowarzyszenie „Unia Nadwarciańska”. Najczęstszym źródłem informacji o LGD jest uczestnictwo w jej działaniach lub obserwacja takich inicjatyw. Co piąty, spośród tych, którzy zadeklarowali znajomość Stowarzyszenia o LGD dowiedział z lokalnej prasy oraz z instytucji takich jak szkoły czy urzędy.

Wykres 26. Czy zna Pan/i Lokalną Grupę Działania Stowarzyszenie „Unia Nadwarciańska”?

Źródło: badania własne

Inne działania LGD

LGD prowadziła działania na rzecz promocji regionu. Przeprowadzono projekt Aktywny senior (zadanie wspierane przez Wojewodę wielkopolskiego). Celem projektu była aktywizacja 54 seniorów terenów wiejskich i stworzenie oferty edukacyjno-kulturalnej skierowanej dla osób po 60-tym roku życia. Zrealizowano wyjazd do teatru do Poznania na spektakl muzyczny pt. Księżniczka Czardasza. W latach 2016 – 2020 prowadzono Festiwal Kultury Słowiańskiej i Cysterskiej. Wydarzenie odwiedziło łącznie około 10 tysięcy osób. Festiwal miał na celu spopularyzowanie wiedzy o kulturze dawnych Słowian i Cystersów, a także średniowiecznej Polski i Europy, stworzenie i promocja nowego produktu turystyki kulturalnej, promocja Łądu, Powiatu Słupeckiego, województwa Wielkopolski, szlaku cysterskiego, integrację pokoleniową. W latach 2016 – 2019 organizowano konkursy Smaki Regionu. Konkursy budowały lokalną tożsamość w oparciu o potrawy regionalne – czyli potrawy charakteryzujące się tradycyjną ugruntowaną w czasie metodą wytwarzania, których jakość lub wyjątkowe cechy i właściwości wynikają ze stosowania tradycyjnych metod produkcji. W 2016 zorganizowano spływ kajakowy, Kajakiem po Warcie, a w 2018 odbył się Jubileusz 10-lecia działalności Stowarzyszenia „Unia Nadwarciańska”.

Stowarzyszenie brało udział w projektach poza zapisami LSR. LGD we współpracy z OSP zorganizowała warsztaty na temat pieczenia chleba dla mieszkańców Sołectwa Myszakówek. W sołectwie Izdebną przeprowadzono dwa warsztaty z wyplatania sznurkiem i wyplatania wełną czesankową. Odbył się Rajd rowerowy dla 150 uczestników. Stowarzyszenie bierze udział w programie stypendialnym, Stypendia dla uzdolnionej młodzieży funduszu Agrafka i funduszu im. Pawła Kryszczyżyna. LGD skorzystało ze środków z funduszu pomocowego dla organizacji pozarządowych oraz inicjatyw obywatelskich finansowanym przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności. LGD jest ośrodkiem Programu grantowego „Działaj Lokalnie”. To program Polsko-Amerykańskiej Fundacji Wolności (PAFW) realizowany przez Akademię Rozwoju Filantropii w Polsce (ARFP). Głównym celem Programu jest wspieranie i aktywizowanie lokalnych społeczności na terenach wiejskich i w małych miastach poprzez projekty obywatelskie, które służą pobudzaniu aspiracji rozwojowych i poprawie jakości życia oraz przyczyniają się do budowy kapitału społecznego.

5.4. Wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju

Realizacja rzeczowa

W ramach 1 celu ogólnego i 2 wskaźników oddziaływania zaplanowano 12 przedsięwzięć z precyzyjnie wyznaczonymi 21 wskaźnikami produktu. 12 z 21 wskaźników produktu ma realizację umowy na poziomie co najmniej 100%. Realizację płatności na poziomie 100% i większą ma 10 wskaźników produktu. Jedynie, *Liczba opracowanych koncepcji rozwoju lokalnego w skali mikro* ma realizację umowy i płatności na poziomie 0%.

Tabela 14. Postęp rzeczowy – stan na 31.12.2021 r.

Przedsięwzięcie	Wskaźniki produktu	Jednostka miary	Stan docelowy	Realizacja (%)	
				Umowy	Płatności
Kreowanie atrakcyjnych przestrzeni spędzania czasu wolnego poprzez budowę, przebudowę i/lub wyposażenie ogólnodostępnej niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej	Liczba nowych lub zmodernizowanych obiektów infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej	sztuka	6	133	133
	Liczba nowych, zmodernizowanych i/lub doposażonych obiektów lub miejsc infrastruktury kulturalnej	sztuka	2	100	100
Kształtowanie oferty i promocja dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i historycznego obszaru LGD S-UN	Liczba przedsięwzięć nie inwestycyjnych polegających na stworzeniu oferty bazującej na dziedzictwie obszaru.	sztuka	1	100	100
	Liczba wydarzeń/imprez promujących obszar LGD S-UN	sztuka	1	100	100
Rozwój infrastruktury drogowej poprawiającej dostępność obiektów użyteczności publicznej - budowa lub przebudowa publicznych dróg gminnych lub powiatowych Ścieżki rowerowe, szlaki pieszo rowerowe	Długość wybudowanych lub przebudowanych dróg	kilometr	0,5	100	100
Zakładanie nowych działalności gospodarczych	Liczba zrealizowanych operacji polegających na utworzeniu nowego przedsiębiorstwa	operacja	66	51,52	36,36
	Liczba zrealizowanych operacji ukierunkowanych na innowacje	operacja	2	100	100
Rozwijanie istniejących, w tym innowacyjnych i działalności gospodarczych	Liczba zrealizowanych operacji polegających na rozwoju istniejącego przedsiębiorstwa	podmiot gospodarczy	18	77,77	50,00

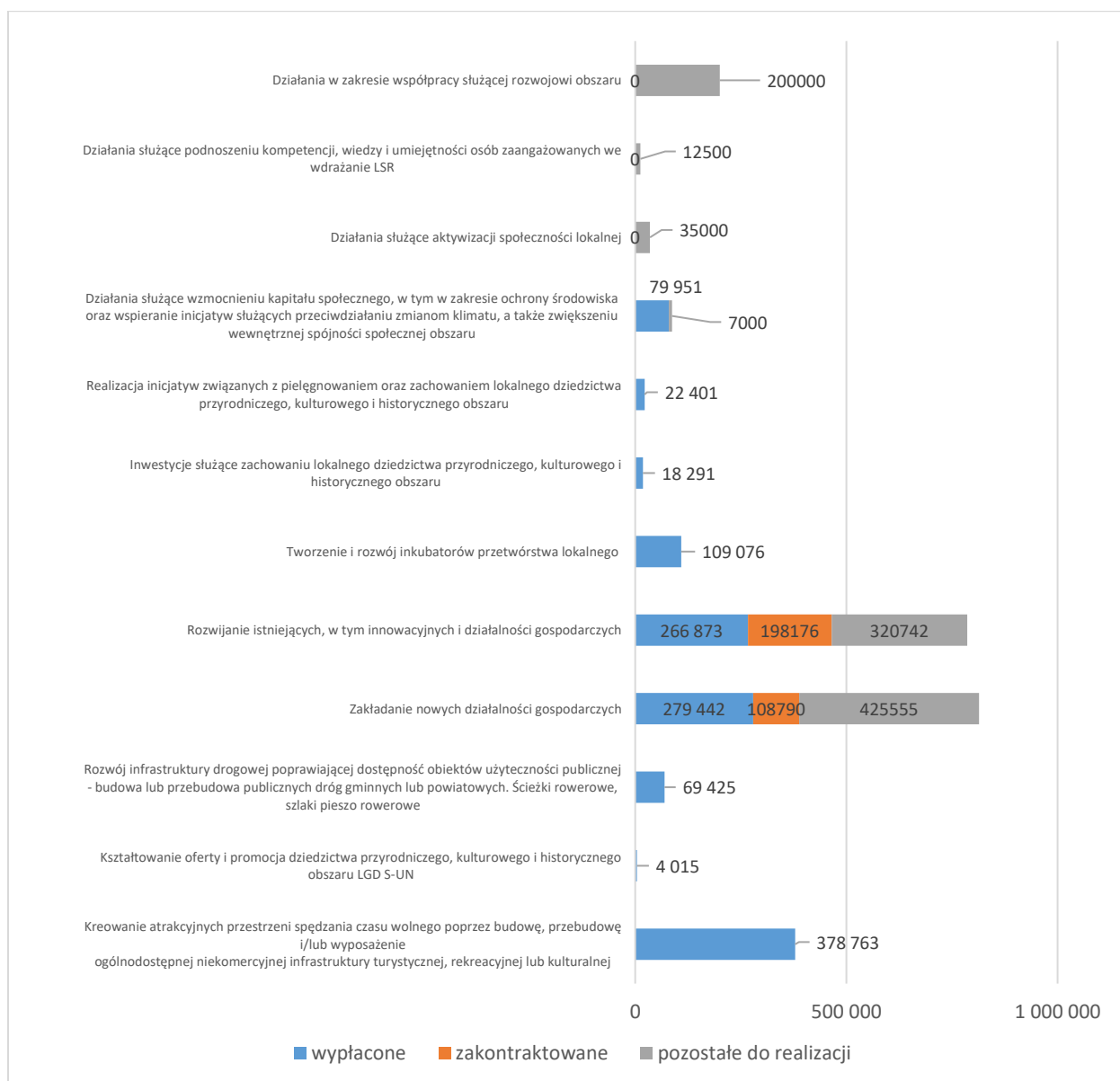
	Liczba zrealizowanych operacji ukierunkowanych na innowacje	operacja	3	100,00	100,00
Tworzenie i rozwój inkubatorów przetwórstwa lokalnego	Liczba nowych inkubatorów (centrów) przetwórstwa lokalnego	sztuka	1	100,00	100,00
Inwestycje służące zachowaniu lokalnego dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i historycznego obszaru	Liczba projektów polegających na zakupie towarów i/lub usług i/lub robót służących zachowaniu dziedzictwa lokalnego	projekt	3	100,00	100,00
	Liczba obiektów dziedzictwa historycznego, kulturalnego lub przyrodniczego objętego wsparciem	szt.	2	100,00	100,00
Realizacja inicjatyw związanych z pielęgnowaniem oraz zachowaniem lokalnego dziedzictwa przyrodniczego, kulturowego i historycznego obszaru	Liczba przedsięwzięć których celem jest pielęgnowanie lub zachowanie lokalnego dziedzictwa	szt.	10	90,00	80,00
Działania służące wzmocnieniu kapitału społecznego, w tym w zakresie ochrony środowiska oraz wspieranie inicjatyw służących przeciwdziałaniu zmianom klimatu, a także zwiększeniu wewnętrznej spójności społecznej obszaru	Liczba przedsięwzięć służących wzmocnieniu kapitału społecznego	przedsięwzięcie	9	100	88,88
	Liczba opracowanych koncepcji rozwoju lokalnego w skali mikro	koncepcja	7	0	0
Działania służące aktywizacji społeczności lokalnej	Liczba spotkań/wydarzeń adresowanych do mieszkańców	spotkanie	14	35,71	0,00
	Liczba podmiotów, którym udzielono indywidualnego doradztwa (osoby fizyczne/instytucje)	osoba	500	24,40	0,00
	Liczba osobodni przeprowadzonych szkoleń	osobodzień	140	109,29	0,00
	Liczba przedsięwzięć - materiałów informacyjnych	sztuka	8000	25,00	0,00
Działania służące podnoszeniu kompetencji, wiedzy i umiejętności osób zaangażowanych we wdrażanie LSR	Liczba osobodni szkoleń dla pracowników i organów LGD S-UN	osobodzień	400	29,75	0,00
Działania w zakresie współpracy służącej rozwojowi obszaru	Liczba zrealizowanych projektów współpracy	projekt	3	33,33	0,00

Źródło: dane LGD

Postęp finansowy

Najwięcej środków wypłacono w ramach przedsięwzięcia *Kreowanie atrakcyjnych przestrzeni spędzania czasu wolnego poprzez budowę, przebudowę i/lub wyposażenie ogólnodostępnej niekomercyjnej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej lub kulturalnej* (379 tys. EUR), *Zakładanie nowych działalności gospodarczych* (279 tys. EUR) oraz *Rozwijanie istniejących, w tym innowacyjnych i działalności gospodarczych* (267 tys. EUR). Na działania służące aktywizacji społeczności lokalnej, działania służące podnoszeniu kompetencji, wiedzy i umiejętności osób zaangażowanych we wdrażanie LSR, w zakresie współpracy służącej rozwojowi obszaru nie wypłacono jeszcze żadnych środków.

Wykres 27. Realizacja finansowa w EURO – stan na 31.12.2021 r.

Źródło: dane LGD

Opis projektów współpracy

LGD zrealizowała dwa projekty współpracy. Pierwszy, *Gotowanie Atrakcją Regionu*, został zrealizowany ze Stowarzyszeniem „Między Ludźmi i Jeziorami”. Celem projektu była promocja i rozpowszechnienie wiedzy o dziedzictwie kulinarnym obszaru dwóch LGD oraz wymiana doświadczeń kulinarnych. W ramach projektu przeprowadzone zostały warsztaty z carvingu i zdrowego żywienia. Przeprowadzono dwie edycje konkursu kulinarnego Smaki Regionu GAR w formie nagrań. Wsparciem objęto ok. 120 osób. Wydane zostały publikacje zawierające przepisy regionalne.

Drugi projekt współpracy, *Wielkopolska okiem cyklisty*, zrealizowano z LGD Między Ludźmi i Jeziorami, Stowarzyszeniem Solidarni w Partnerstwie, Stowarzyszeniem Solna Dolina, Stowarzyszeniem Wielkopolska Wschodnia. Jednym z celów operacji było zamontowanie 44 wiat przystankowo – rowerowych wraz z infrastrukturą towarzyszącą na terenie 30 gmin. W ramach projektu Stowarzyszenie „Unia Nadwarciańska” postawiło 7 wiat przystankowo - rowerowych na terenie gmin należących obszarowo do naszego Stowarzyszenia. Wiaty przystankowe są zlokalizowane w ogólnie dostępnych miejscach i są wyposażone w stół oraz miejsca siedzące, obok wiat postawione są tablice informacyjnych wraz z mapami. Dodatkowo oprócz wiat rowerowych zorganizowano na terenie LGD „Unia Nadwarciańska” rajd rowerowy „Festiwal Cyklistów” - imprezę dla 300 osób. W trakcie wydarzenia odbywały się konkursy, zorganizowano catering. Na terenie LGD „Między Ludźmi i Jeziorami” został zrealizowany profesjonalny film promujący obszar Stowarzyszenia. Film realizowano z punktu widzenia rowerzysty i zamieszczono na stronie internetowej www.ludzieijeziora.pl. Zakupione zostały także stoły do gry w szachy które są zamontowane przy wiatkach rowerowych. Stowarzyszenie „Solidarni w Partnerstwie” w ramach promocji projektu nagrało reklamę radiową. Komunikaty przekazywane za pośrednictwem reklamy dotyczyły informacji o Europejskim Funduszu Rolnym na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020 i o działaniach LGD. Stowarzyszenie „Solna Dolina” przeprowadziło dwa rajdy rowerowe, po 50 uczestników na każdy rajd. Wszyscy uczestnicy rajdu otrzymali okolicznościowe koszulki z nadrukiem logo LGD „Solna Dolina”, a także logotypami unijnymi. Odbyły się konkursy z nagrodami. Zakupiono materiały promocyjne. Zakupione zostały stoły do gry w szachy, które zamontowane zostały przy wiatkach rowerowych. Stowarzyszenie „Wielkopolska Wschodnia” zrealizowało Questing, który był wydarzeniem promującym projekt współpracy, infrastrukturę powstałą w wyniku jego realizacji oraz obszar LGD. Zadanie obejmowało organizację spotkania questingowego, opracowanie merytoryczne 5 questów, testowanie questów, naniesienie uwag wynikłych w trakcie testu, opracowanie i druk ulotek questowych (5000 egz.), opracowanie i wykonanie pieczętek questingowych oraz przeprowadzenie spaceru z questami na obszarze działania LGD.

W ramach promocji projektu Stowarzyszenie „Unia Nadwarciańska” zorganizowało wydarzenie promocyjne dla ok. 200 osób. Na tym wydarzeniu rozdawane zostawały bezpłatnie gadżety: breloki, długopisy, torby promocyjne smycze i foldery. Zakupione zostały także kamizelki i opaski odblaskowe dla uczestników rajdu rowerowego. W celu zapewnienia atrakcji dla młodszych uczestników wydarzenia zatrudniono animatora.

6. Odpowiedź na wszystkie wskazane pytania badawcze

Ocena wpływu na główny cel LSR (jeśli inny niż obszary poniżej)

Zakończenie realizacji strategii przypadnie na 2023 rok. W momencie pisania raportu z ewaluacji trudno przewidzieć, czy wszystkie wskaźniki oddziaływania zostaną uzyskane. Można przypuszczać, na podstawie danych GUS i wyników badań satysfakcji, że cele strategii zostaną osiągnięte.

Według danych GUS łączna liczba zarejestrowanych bezrobotnych na obszarze LGD w 2021 roku wynosiła 1093 osoby, o 30% mniej niż w 2016 roku.

Spadek bezrobocia w liczbach bezwzględnych potwierdzają również inne wskaźniki. Odsetek bezrobotnych w łącznej liczbie ludności w wieku produkcyjnym również charakteryzuje się niższymi wartościami. W 2021 przeciętnie na obszarze LGD udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym wyniósł 4,3% a w 2016 wynosił 6%.

CEL OGÓLNY 1	Zwiększenie udziału społeczności lokalnej w realizacji polityki zrównoważonego rozwoju obszaru LGD S-UN			
Wskaźniki oddziaływania dla celu ogólnego I	Jednostka miary	Stan początkowy 2016 rok	Plan 2023 rok	Źródło danych sposób pomiaru
Stopa bezrobocia osób w wieku 15 lat i więcej w Wielkopolsce	%	7,76	6,1	Baza STRATEG – Strategia rozwoju woj. wielkopolskiego
Wskaźnik zagrożenia ubóstwem relatywnym	%	24,07	18,0	Baza STRATEG – Strategia Zrównoważonego Rozwoju Wsi, Rolnictwa i Rybactwa

Ocena wpływu na kapitał społeczny

LGD buduje i wzmacnia kapitał społeczny przede wszystkim realizując dwie grupy operacji. Pierwszy to projekty grantowe, drugi to Program „Działaj lokalnie”. W przypadku projektów grantowych dużo lepiej w społeczności przyjęły się przedsięwzięcia związane z rozwojem infrastruktury społecznej, w odróżnieniu od projektów miękkich (np. szkoleń), na które nie było dużego zapotrzebowania, podobnie zaangażowania w projekty współpracy.

Ważna jest również skala prowadzonych przedsięwzięć oraz ich tzw. czas trwałości. Przykładem jest Program „Działaj lokalnie”, który bardzo dobrze został przyjęty przez mieszkańców i staje się coraz bardziej popularny (z roku na rok, w odpowiedzi na konkurs wpływa coraz większa liczba wniosków). Stowarzyszenie planuje w przyszłej perspektywie finansowania również kontynuować rozpoczęte działania. Można jednak zauważyć, że nie mają one dużego wpływu społecznego i integrują społeczność krótkookresowo. Projekty grantowe na infrastrukturę społeczną są dużo trwalsze. LGD planuje prowadzić i rozwijać

projekty grantowe (zakładając, że w przyszłej perspektywie nadal będzie można je realizować) jako najlepsze narzędzie budowy kapitału społecznego. Mniejszym zainteresowaniem cieszą się projekty miękkie i raczej będą ograniczane w przyszłości.

Przedsiębiorczość

LGD jest potrzebna społeczności aby wspierać przedsiębiorczość. Przymuszczalnie nie powstałoby wiele inicjatyw gospodarczych bez wsparcia LGD.

Jest to wsparcie ważne szczególnie dla ludzi młodych, którzy chcą podjąć działalność. Doświadczeni przedsiębiorcy wiedzą jak pozyskać środki lub pomoc z innych źródeł. Przedsiębiorcy już funkcjonujący na rynku, którzy pozyskali dotacje na rozwój, prawdopodobnie poradziłoby sobie bez tych środków, dla nich jest to dodatkowe źródło finansowania. Dla rozpoczynających działalność wsparcie LGD jest bardzo ważne i potrzebne.

Wskazówką poprawiającą efektywność przekazywanych środków jest ograniczenie finansowania osób/przedsięwzięć, które sięgają po środki na podejmowanie działalności a następnie zamykają działalność i starają się o kolejne fundusze. Dotyczy to około ¼ wnioskodawców z Urzędu Pracy, którzy po zamknięciu tej działalności sięgali po środki LGD.

Turystyka i dziedzictwo kulturowe

Obszar jest zróżnicowany pod względem atrakcyjności turystycznej. Na obszarze LGD występują miejsca bardzo atrakcyjne turystycznie (w pobliżu jezior) oraz rejony mniej atrakcyjne dla potencjalnego turysty.

Projekty wdrażane w ramach LSR nie przyczyniły się do istotnego zwiększenia atrakcyjności turystycznej regionu. Zaledwie część dofinansowanych operacji (większość dotyczyła wsparcia przedsiębiorczości), dotyczyła rozwoju turystyki na obszarze oraz skala tych projektów była niewielka. Projekty grantowe nie dotyczyły turystyki. Projekt współpracy (wiaty rowerowe) był w efekcie bardziej skierowany do mieszkańców LGD niż do turystów z zewnątrz, którzy mieliby przyjeżdżać spoza regionu.

Dziedzictwo kulturowe było wspierane w ramach LSR w zakresie operacji realizowanych przez Parafie.

Na większej części obszaru objętego LSR rozwój turystyki nie jest istotny i priorytetowy dla mieszkańców. W poprzedniej perspektywie LGD podjęło próbę pobudzenia aktywności turystycznej, postanawiając na terenie gminy Łądek, na rzece Warcie pomost pływający przydatny do spływów kajakowych. Ale okazało się, że mieszkańcy nie chcą rozwijać tej infrastruktury. Nie ma zainteresowania tego typu aktywnością. Gdyby było inaczej również samorządy starałyby się uczestniczyć w rozwoju. W przeszłości było większe zainteresowanie

agroturystyką, ale to był raczej boom marketingowy. Aktualnie turystyka traktowana jest wyłącznie jako temat sezonowy.

Grupy defaworyzowane

W LSR zdefiniowano grupy defaworyzowane jako bezrobotne osoby młode w wieku 16-34 lata oraz osoby starsze w wieku powyżej 50 lat ze względu na trudności w znalezieniu pracy. Jednym z kryteriów wyboru grup defaworyzowanych było, oprócz faktu, iż potrzebują wsparcia, to, że osoby te chcą i potrafią skorzystać z dostępnych funduszy.

Realizacja strategii przyczyniła się do aktywizacji zawodowej osób potrzebujących wsparcia. Przedstawiciele grup defaworyzowanych skorzystali z dostępnych funduszy. Warto podkreślić jest wsparcie oferowane osobom młodym, bezrobotnym. Niektórym z nich udało się założyć własną firmę.

Innowacyjność

Innowacyjność została określona w LSR i oznacza „wdrożenie znaczącego udoskonalenia lub wprowadzenie nowego produktu, usługi, procesu oferowanego lub realizowanego przez wnioskodawcę, wynikające z analizy rynku i wpływające na wzrost konkurencyjności przedsiębiorstwa”. W ramach oceny projektów wnioskodawcy będą zobowiązani wykazać, iż przeprowadzili analizę rynku lokalnego i określili zasięg terytorialny innowacyjności, co będzie stanowiło podstawę oceny innowacyjności przedsięwzięcia.

Kryterium innowacyjności było najtrudniejszym procesem oceny wniosków dokonywanych przez członków Rady LGD w ramach oceny kryteriów wyboru operacji do finansowania. Wykorzystywana definicja i konieczność premiowania projektów innowacyjnych okazało się bardzo trudne. Duża grupa wniosków zawierała opisy kryteriów innowacyjnych ale były to przedsięwzięcia niskiej jakości. LGD w konsekwencji musiała argumentować dlaczego któreś z rozwiązań w trakcie oceny otrzymało lub nie otrzymało dodatkowe punkty za innowacyjność.

Projekty współpracy

LGD zakończyła 2 projekty współpracy, a dodatkowo jeden jest w trakcie akceptacji. Prowadzone projekty współpracy były operacjami regionalnymi. Stowarzyszeniu nie udało się przeprowadzić projektu regionalnego lub międzynarodowego z powodu braku odpowiednich kontaktów.

Atrakcyjność projektów współpracy była bardzo duża w okresie, w którym LGD mogło pozyskać dodatkowe środki na realizację projektu i mogło spowodować powstanie nowej infrastruktury. Ważnym plusem projektów współpracy był to, że LGD samodzielnie

decydowało o tym jaki projekt przeprowadzić. Przypuszczalnie z uwagi na zmiany form realizacji projektów współpracy w kolejnej perspektywie programowania, projekty takie nie będą już atrakcyjne.

Dokumentacja unijna czy krajowa narzuca pewne rozwiązania i może się okazać, że Lokalne Grupy Działania będą starały się pozyskać te środki ale nie będzie to już oddolną inicjatywą.

Ocena funkcjonowania LGD

Współpraca między Lokalną Grupą Działania a jednostkami samorządowymi oceniana jest bardzo dobrze. Charakteryzuje ją aktywność i pomocniczość relacji przy jednocześnie wysokiej efektywności. Nie jest to współpraca wymuszająca jakiegokolwiek działania.

LGD najlepiej ocenia współpracę z organizacjami pozarządowymi jeśli te podmioty otrzymały wsparcie samorządów, np. granty lub współpraca przy realizacji projektów, rozliczeń projektów itd. Ważną cezurą czasową dla fundacji i stowarzyszeń była pandemia. Aktualnie organizacje charakteryzują się mniejszym zaangażowaniem i rzadszym kontaktem z LGD. Wcześniej te elementy były częstsze.

Przedsiębiorcy kontaktują się z LGD głównie w trakcie opracowywania wniosku, jego złożenia oraz realizacji i prowadzenia projektu, a także jego rozliczenia. Po otrzymaniu dofinansowania kontakty stają się dużo rzadsze.

LGD prowadzi dużo działań animacyjnych, mimo ograniczonych zasobów kadrowych i finansowych. Prowadząc animację i aktywizację Stowarzyszenie stara się uczestniczyć w życiu społeczności. Szczególne widoczne to było w czasie pandemii. Z uwagi na restrykcje sanitarne LGD w trakcie realizacji projektu kulinarnego, nie mogąc bezpośrednio kontaktować się z mieszkańcami, zaproponował opracowanie filmów kulinarnych udostępnionych na stronie www i kanale YouTube. Stowarzyszenie stara się pozyskiwać zewnętrzne fundusze na aktywizację, np. między innymi z programu Wielkopolska Odnowa Wsi. Celem LGD jest być obecnym w świadomości społecznej z marką Stowarzyszenia.

Ważnym aspektem wdrażania Lokalnej Strategii Rozwoju jest ograniczenie obowiązującej biurokracji (zmniejszenie liczby dokumentów, uproszczenie języka nwounijnego). Aktualne wymagania biurokratyczne są duże, na każdym etapie składania wniosku i prowadzenia projektu, część wymaganej dokumentacji wpływa ograniczająco na beneficjentów. Szczególnie trudności w skompletowaniu formalności występuje wśród osób z grup defaworyzowanych, które z założenia potrzebują wsparcia. W przypadku tych osób, możliwości samodzielnego złożenia wniosku są bardzo niewielkie. Pewnym rozwiązaniem byłoby zwiększenie kompetencji LGD, kosztem prerogatyw UM w akceptacji składanych wniosków.

Ocena procesu wdrażania

W trakcie wdrażania LSR, nie wystąpiły problemy natury finansowej. Stowarzyszenie nie zaciągało kredytów ani pożyczek. Dzięki składkom członkowskim i terminowym rozliczeniom poprzedniej perspektywy finansowej, LGD posiada środki na prowadzenie projektów współpracy oraz projektów grantowych, tych przedsięwzięć, które wymagają własnego finansowania.

Problemy, który wystąpił podczas wdrażania LSR, związany był z wydłużonym okresem oceny wniosków przez UM, w wyniku czego część beneficjentów rezygnuje z realizacji operacji. Z powodu pandemii i bessy w kategorii gastronomicznej, projekty z tym związane nie były realizowane lub realizowane w wydłużonym terminie. Problemy z odpowiednim rozwiązaniem kwestii przewalutowania doprowadziły do przesunięcia terminu ogłaszanych naborów wniosków.

Wypełnienie wniosku jest trudne i czasochłonne dla wnioskodawcy, szczególnie jeśli nie korzysta z oferowanego przez Stowarzyszenie doradztwa. Usługi doradcze są dedykowane wnioskodawcom i przedstawiciele LGD bardzo dobrze to robią. Na obszarze LGD podmiotów, które skorzystały z pomocy firm zewnętrznych w pisaniu wniosków było niewiele. Co można uznać za sukces LGD.

Kryteria wyboru operacji dawały możliwość wyboru dobrych projektów, ale wymagają jeszcze doprecyzowania. Rozwiązaniem byłoby opracowane kryteriów wyboru operacji po akceptacji LSR, a te z których aktualnie korzysta Stowarzyszenie powstały przed opracowaniem Strategii. Zmiana Lokalnych Kryteriów jest trudna, ponieważ skutkuje przesunięciem całej procedury naborów, w związku z koniecznością akceptacji zmienionych kryteriów UM. Z tego względu dotychczas jednokrotnie dokonano zmiany Lokalnych Kryteriów wyboru.

Wskaźniki ujęte w LSR umożliwiły, w trakcie wdrażania, zaspokoić wiele potrzeb społecznych.

Wartość dodana podejścia LEADER

Istnienie LGD pomaga społeczności lokalnej. Stowarzyszenie jest pośrednikiem między mieszkańcami, samorządami, organizacjami pozarządowymi. Nieco słabiej wyglądają relacje między LGD a przedsiębiorcami.

Potencjał infrastrukturalny jest wykorzystywany ale są też miejsca gdzie powstała infrastruktura niszczeje, co być może wynikało z faktu braku dobrej diagnozy społecznej w danym środowisku.

Tablice informacyjne przy projektach (jest to nawet punktowane w kryteriach) są potwierdzeniem prowadzenia działań promocyjno – informacyjnych. Jeśli z jakiś powodów beneficjent niewystarczająco informuje skąd pozyskał środki, LGD wykorzystuje social media

oraz podaje takie wiadomości w swoich kanałach informacyjnych. LGD nie ma dokładnych danych czy mieszkańcy znają efekty prac Stowarzyszenia.

Prace LGD wpisują się w potrzeby społeczne. Odbywają się spotkania konsultacyjne, choć zainteresowanie społeczne jest niewielkie. Społeczeństwo powiela slogany, hasła, a nie zastanawia się co jest realnie potrzebne. Przykładem są siłownie zewnętrzne. Mieszkańcy domagają się siłowni, choć później okazuje się, że niewielu z nich korzysta. Odpowiedzią LGD jest większy namysł co powinno być realizowane i realnie rozpoznać oczekiwania mieszkańców.

Komplementarność nie była brana pod uwagę przy tworzeniu LSR. Istnieje coś co można nazwać „komplementarnością naturalną”. Pojawienie się infrastruktury pomaga w animacji społeczności i jeśli w środowisku jest lider to pojawiają się kolejne projekty i aktywności. Społeczność stara się później o pozyskanie środków na projekty miękkie.

Dodatkowe pytania badawcze

Współpraca z Urzędem Marszałkowskim przebiegała poprawnie. Komunikacja była dobra, jeśli pojawiały się jakieś kwestie do ustalenia. Jeśli coś wymagało wsparcia lub rozwiązania problemu to zawsze przedstawiciele UM pomagali. LGD czasami kontaktował się w imieniu wnioskodawców i otrzymywała odpowiednią pomoc ze strony pracowników urzędu. Należy oddzielić procedury biurokratyczne, nad którymi nie ma kontroli i one wymagają jak najszybszej zmiany od codziennej współpracy.

Wielkopolska Sieć Lokalnych Grup Działania. Członkowie są bardziej aktywni i angażują się . Jest to efekt ostatnich lat. Wcześniej sieć nie była tak aktywna.

7. Podsumowanie, wnioski i rekomendacje

Postęp rzeczowy i finansowy przebiega zgodnie z założonym planem. Realizacja Strategii zakłada systematyczne osiąganie wskaźników produktu i rezultatu, a LGD zaplanowała działania w ten sposób by odpowiadać na aktualne potrzeby mieszkańców obszaru. Jednak zmiany społeczne i gospodarcze ostatnich lat powodują, że nawet cieszące się powodzeniem przedsięwzięcia są obecnie mniej atrakcyjne dla wnioskodawców. Przykładem mogą być premie na podejmowanie działalności gospodarczej, gdzie spadło, prawdopodobnie w związku z inflacją, zainteresowanie. Zmiany powodują, że strategia nieubłagane staje się coraz mniej aktualna. Wskazuje to na potrzebę większej elastyczności we wdrażaniu Strategii i możliwość szybkiego decydowania w sytuacji zmiany warunków społecznych. Jednym ze sposobów powinno być zaplanowanie i realizacja ewaluacji min-term w nowym okresie programowania.

Wspieranie przedsiębiorczości jest jednym z najważniejszych kierunków funkcjonowania Partnerstwa. Ponad połowa budżetu przeznaczona była na wspieranie biznesu. Zasadniczym utrudnieniem dla przedsiębiorców korzystających z funduszy dostępnych w LGD jest czas upływający od złożenia wniosku do rozpoczęcia realizacji projektu. Szczególnie istotne stało się to w sytuacji wzrastającej inflacji i zmian w dostępności maszyn i urządzeń. Z drugiej strony, aktywność wnioskodawców w zakresie przedsiębiorczości ogranicza się do samego procesu pozyskiwania, realizacji i rozliczenia wniosku. Przedsiębiorcy korzystający z pomocy LGD rzadko angażują się działania Stowarzyszenia po zakończeniu realizacji operacji. Zadaniem LGD powinno być znalezienie sposobu systematycznego aktywizowania tych beneficjentów w innych dziedzinach funkcjonowania partnerstwa.

Lokalna Grupa Działania podjęła bardzo ambitny plan aktywizacji społecznej i promocji. Organizowano działania własne i angażowano się w inicjatywy innych podmiotów i instytucji (festiwale, konkursy i rajdy). Liczba tych aktywności jest warta podkreślenia i naśladowania. Jednak ogłoszenie pandemii spowodowało, że większość instytucji i samorządów zaprzestało organizacji imprez kulturalnych, warsztatów i spotkań. W konsekwencji spowodowało to ograniczenie aktywności LGD. Kolejnym kanałem wspierania działalności społecznej obszaru było powstanie inkubatora przetwórstwa lokalnego oraz aktywny udział w inicjatywie Działaj Lokalnie. Trudno tu o inną rekomendację niż kontynuacja tak dobrze funkcjonującego działania.

Organizacja i przeprowadzenie naborów wniosków, szkolenia, doradztwo, dokumentacja projektowa pochłaniają zasoby biura LGD. Jest to nieuniknione, ale poziom biurokratyzowania tego procesu jest tak duży, że trudno znaleźć czas na inne aktywności. Skomplikowane procedury, powodują, że wnioskodawcy nie zagłębiają się w dokumentację i liczą na pomoc pracowników LGD. Obszerne wnioski i liczne załączniki stanowią również problem dla Rady LGD i pracowników biura ponieważ każdy z dokumentów musi być

sumiennie zweryfikowany. Rekomendacja dotycząca uproszczenia procedur i dokumentacji nie dotyczy LGD ale nie może być w ewaluacji pominięta.

Jakość procedur oraz ilość dokumentów jakie zgromadzić muszą wnioskodawcy, a które następnie musi zweryfikować LGD niepotrzebnie wydłuża proces uzyskania dofinansowania. W drastycznych, ale nie jednostkowych przypadkach wnioskodawcy rezygnują z dalszego procedowania ze względu na zmiany sytuacja gospodarczej. Dotyczy to zarówno podejmujących jak i rozwijających działalność, którzy zmagają się z dezaktualizacją harmonogramów i kalkulacji finansowych. Przyspieszenie procedur weryfikacji wniosków w Urzędzie Marszałkowskim to jeden z zasadniczych sposobów usprawnienia procesu realizacji strategii. Niestety to kolejna rekomendacja tylko w nieznacznym stopniu kierowana bezpośrednio do LGD.

Biuro LGD pełni bardzo ważną rolę w realizacji strategii. Organizuje nabory wniosków, pracownicy udzielają doradztwa i prowadzą szkolenia. Biuro wspomaga Radę w weryfikacji wniosków, przygotowuje dokumentację i zapewnia sprawny przebieg posiedzeń Rady i Walnych Zebrań Członków. Na barkach pracowników biura są projekty grantowe, realizacja planu komunikacji i bieżące funkcjonowanie Stowarzyszenia. Wszystko to spotyka się z bardzo wysoką oceną dokonywaną przez respondentów anonimowych ankiet oraz wieloma słowami uznania w wywiadach pogłębionych prowadzonych zarówno wśród członków LGD, jak i wnioskodawców. Dużą, pozytywną rolę odgrywa łączenie w jednej osobie funkcji wiceprezesa i kierownika biura. Usprawnia to komunikację, przyspiesza podejmowanie decyzji i pozwala na bieżące kontrolowanie wszystkich procesów funkcjonowania LGD. Wszystko to potwierdza, że władze LGD powinny w dalszym ciągu dbać o utrzymanie warunków pracy personelu w zakresie atmosfery pracy, podnoszenia kwalifikacji, jak i kwestii finansowych.

Ewaluacja końcowa wymagała od wszystkich członków Stowarzyszenia wyjątkowej pracy. Krótki czas realizacji badań sprzyjał kumulowaniu działań. Niemniej wsparcie i zaangażowanie władz LGD, pracowników i członków LGD zapewniło sukces realizacji wszystkich założonych działań. Na koniec należy jeszcze raz podziękować wszystkim, którzy wnieśli wkład w powstanie tego opracowania, czy to poprzez przygotowanie dokumentów, zestawień, uczestnictwo w wywiadach grupowych i indywidualnych, czy też poprzez wypełnianie anonimowych ankiet.

8. Spis tabel i wykresów

Wykresy

Wykres 1.	Procent ankiet z poszczególnych gmin.....	12
Wykres 2.	W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby”?	20
Wykres 3.	W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „w ostatnich latach (od 2016 roku) warunki do życia w mojej gminie poprawiły się”?	20
Wykres 4.	Ocena gminy na wymiarach	21
Wykres 5.	Opinie na temat zaangażowania w funkcjonowania gminy.....	22
Wykres 6.	Czy jest Pan/i zadowolony/a z warunków życia w gminie?	23
Wykres 7.	Czy rozważa Pan/i zmianę miejsca zamieszkania?.....	23
Wykres 8.	Powody zmiany miejsca zamieszkania	24
Wykres 9.	Czy Pan/i osobiście korzystał/a z infrastruktury / obiektów finansowanych ze środków unijnych, począwszy od 2016 r.?	24
Wykres 10.	Czy Pana/i zdaniem projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?.....	25
Wykres 11.	Czy Pan/i osobiście korzystał/a z projektów takich jak szkolenia, spotkania, festyny finansowanych ze środków unijnych, począwszy od 2016 r.?	25
Wykres 12.	Czy Pan/i zdaniem szkolenia, spotkania, festyny cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?	26
Wykres 13.	Proszę sobie wyobrazić, że ma Pan/i możliwość decydowania o podziale dodatkowych środków finansowych w swojej gminie. Które z poniżej wymienionych obszarów dofinansował/a/by Pan/i w pierwszej kolejności?.....	27
Wykres 14.	Jak ogólnie ocenia Pan/Pani funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania?	28
Wykres 15.	Proszę ocenić funkcjonowanie Biura LGD	28
Wykres 16.	Proszę ocenić poniższe zdania dotyczące Biura LGD	29
Wykres 17.	Jak ocenia Pan(i) funkcjonowanie Biura LGD w poniższych wymiarach	29
Wykres 18.	Skąd czerpie Pan/Pani informacje dotyczące funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania?	30

Wykres 19. Który z kanałów przekazywania informacji zwrotnej od społeczności do LGD byłby dla Pani/Pana najbardziej odpowiedni?	30
Wykres 20. Skąd, przede wszystkim, czerpie Pan(i) informacje o potrzebach mieszkańców? 31	31
Wykres 21. Czy nabory wniosków ogłaszane przez LGD odpowiadały na potrzeby mieszkańców? 31	31
Wykres 22. Czy realizowane w LGD nabory wniosków pomogły w rozwiązywaniu problemów społecznych związanych z:.....	32
Wykres 23. Czy Pana(i) zdaniem za pomocą innych projektów można byłoby osiągnąć podobne rezultaty?	33
Wykres 24. Czy Pana(i) zdaniem środki finansowe przeznaczone na wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju zostały wydane efektywnie (z korzyścią dla społeczności)?	33
Wykres 25. Czy Pana(i) zdaniem LGD powinna podejmować dodatkowe działania aby rozwiązywać problemy społeczne mieszkańców obszaru LGD?	34
Wykres 26. Czy zna Pan/i Lokalną Grupę Działania Stowarzyszenie „Unia Nadwarciańska”? 36	36
Wykres 27. Realizacja finansowa w EURO – stan na 31.12.2021 r.	40

Tabele

Tabela 1. Ludność ogółem	14
Tabela 2. Saldo migracji w ruch wewnętrznym i zewnętrznym.....	14
Tabela 3. Udział ludności w wieku produkcyjnym w % ludności ogółem	15
Tabela 4. Wskaźnik obciążenia demograficznego	15
Tabela 5. Beneficjenci środowiskowej pomocy społecznej na 10 tys. ludności	16
Tabela 6. Podmioty gospodarki narodowej ogółem	16
Tabela 7. Podmioty wpisane do REGON na 10 tys. ludności	17
Tabela 8. Podmioty nowo zarejestrowane na 10 tys. ludności w wieku produkcyjnym... 17	17
Tabela 9. Fundacje, stowarzyszenia i organizacje społeczne na 10 tys. mieszkańców	18
Tabela 10. Bezrobotni zarejestrowani ogółem	18
Tabela 11. Doradztwo w liczbach	34
Tabela 12. Szkolenia.....	35

Tabela 13.	Spotkania organów LGD	36
Tabela 14.	Postęp rzeczowy – stan na 31.12.2021 r.....	38

9. Aneksy tworzone w toku realizacji badania

Narzędzia badawcze

9.1. Scenariusz wywiadu pogłębionego z wnioskodawcami/beneficjentami:

1. Jak wnioskodawca dowiedział się o konkursie, skąd pochodzi wiedza o LGD i jak jest ona znacząca;
2. Pomysł na projekt - skąd pochodził, czy ktoś pomagał w konceptualizacji, czy wynajmowano firmę lub osobę do pomocy w opracowaniu wniosku;
3. Zakres pomocy ze strony LGD, doświadczenia związane z doradztwem;
4. Znajomość wniosku i procedury, trudności z wypełnianiem wniosku;
5. Ocena wniosku w LGD, doświadczenia i opinie o kryteriach oraz ocenie przez Radę LGD;
6. Proces administracyjny po dokonaniu wyboru operacji do dofinansowania;
7. Ogólna ocena kontaktów z LGD w czasie opracowania wniosku, oceny i wyboru oraz realizacji
8. Podejście kontrfaktyczne: czy jeszcze raz spróbowałby wnioskować do LGD;
9. Podejście kontrfaktyczne: czy zrealizował pomysł mimo braku dofinansowania (dla osób, które nie uzyskały dofinansowania)
10. Podsumowanie i ogólne opinie o trudnościach i dobrych stronach procesu.

9.2. Scenariusz wywiadu pogłębionego z przedstawicielami gmin:

1. Czy w Pana/Pani gminie ludzie są aktywni. Czy jest dużo organizacji pozarządowych?
 - a. Czy działania LGD w jakiś sposób wpływają na rozwój aktywności społecznej mieszkańców (kapitału społecznego)?
2. Czy ludzie są w tej gminie przedsiębiorczy. Czy dla rozwoju obszaru lepsze są środki na podejmowanie czy na rozwój działalności gospodarczej?
3. A jak już rozmawiamy o ludziach, którzy tu mieszkają. W jakiej grupie należałoby szukać ludzi, którzy sobie nagorzej radzą. Takich którzy wymagają najpilniejszej pomocy? (młodzież, seniorzy, niepełnosprawni)
4. Jeśli chodzi o kulturę i turystykę. Czy działania LGD jakoś wpłynęły na rozwój obszaru w tej dziedzinie?
5. Przejdźmy teraz do tego jak działa LGD. Jak wygląda komunikacja i współpraca pomiędzy gminami a LGD.
6. Czy ta współpraca pozwala działać efektywnie? Jak duży wpływ na to co robi i jak działa LGD mają władze gmin partnerskich?
7. Czy LGD dobrze widać w gminach. Czy pojawia się na dożynkach, organizuje konkursy, wyjazdy. Czy mieszkańcy wiedzą, że taka organizacja działa tu na obszarze.
8. W czym należałoby szukać największej zalety istnienia LGD?
9. Czy jest coś co można by poprawić w działaniach LGD?

9.3. Ankieta kierowana do wnioskodawców, beneficjentów i członków LGD

Ocena funkcjonowania LGD

Szanowni Państwo,

głównym celem funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania jest realizacja Lokalnej Strategii Rozwoju na lata 2014-2020 opracowanej wspólnie z mieszkańcami naszego regionu. Strategia ta realizowana jest przez szereg przedsięwzięć, których zadaniem jest rozwiązywanie potrzeb mieszkańców.

W ramach podsumowań wdrażania programu oraz wypełniając zapisy zawarte w Strategii przygotowaliśmy ankietę. Zarówno podczas tworzenia dokumentu jak i teraz Państwa zdanie jest dla nas niezmiernie istotne.

Wszystkie dane pozyskane w ramach tej ankiety będą traktowane poufnie, a analizy dotyczyć będą jedynie uogólnionych opinii.

Prezes LGD

1. Jak ogólnie ocenia Pan/Pani funkcjonowanie Lokalnej Grupy Działania? LGD działa:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Bardzo dobrze
2. Raczej dobrze
3. I dobrze i źle
4. Raczej źle
5. Bardzo źle
6. Trudno powiedzieć

2. Proszę ocenić funkcjonowanie Biura LGD

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam
1.	Godziny pracy biura LGD są dogodne dla klientów				

2.	Strona internetowa zawiera aktualne informacje				
3.	Odpowiedzi na wiele pytań można uzyskać telefonując do biura LGD				
4.	Łatwo umówić się na spotkanie z pracownikami biura LGD				

3. Proszę ocenić poniższe zdania dotyczące Biura LGD

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Zdecydowanie się zgadzam	Raczej się zgadzam	Raczej się nie zgadzam	Zdecydowanie się nie zgadzam
1.	Pracownicy mają wiedzę odpowiednią do wykonywanej pracy				
2.	Pracownicy z zaangażowaniem wykonują swoje obowiązki				
3.	Pracownicy udzielają rzetelnych informacji i porad				
4.	Pracownicy są mili i uprzejmi				

4. Jak ocenia Pan(i) funkcjonowanie Biura LGD w poniższych wymiarach:

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Bardzo dobrze	Raczej dobrze	I dobrze i źle	Raczej źle	Bardzo źle	Trudno powiedzieć
1.	prowadzenie doradztwa						
2.	organizacja naborów wniosków						
3.	pozyskiwanie dodatkowych funduszy zewnętrznych						
4.	informowanie członków LGD o funkcjonowaniu LGD						
5.	prowadzenie działań informacyjnych i						

	promocyjnych dla mieszkańców						
6.	współpraca z innymi LGD						

5. Skąd czerpie Pan/Pani informacje dotyczące funkcjonowania Lokalnej Grupy Działania? **Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 najważniejsze kanały pozyskiwania informacji**

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

1. Bezpośrednie kontakty z Władzami LGD
2. Bezpośrednie kontakty z pracownikami Biura
3. Walne zebranie członków
4. Oficjalna strona internetowa LGD
5. Ogłoszenia na tablicach informacyjnych w miejscowościach na terenie LGD
6. Portale społecznościowe
7. Szkolenie dla potencjalnych beneficjentów (warsztaty, imprezy)
8. Informacja bezpośrednia w siedzibie (biurze) LGD
9. Inne sposoby

6. Który z kanałów przekazywania informacji zwrotnej od społeczności do LGD byłby dla Pani/Pana najbardziej odpowiedni? **Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 odpowiedzi.**

Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 odpowiedzi.

1. Ankieta papierowa
2. Ankieta elektroniczna
3. Kontakt bezpośredni z przedstawicielem LGD
4. Kontakt mailowy
5. Kontakt telefoniczny
6. Kontakt poprzez portal społecznościowy (np. czat z pracownikiem LGD)
7. Panel dyskusyjny po zakończeniu szkoleń i spotkań (możliwość zadawania pytań, zgłaszania uwag)
8. Inny

7. Skąd, przede wszystkim, czerpie Pan(i) informacje o potrzebach mieszkańców? **Proszę wskazać nie więcej niż 3 najważniejsze źródła.**

Proszę zaznaczyć nie więcej niż 3 odpowiedzi.

1. Z własnego doświadczenia
2. Z rozmów z mieszkańcami
3. Z rozmów z samorządowcami, członkami organizacji pozarządowych itp.
4. Z mediów (lokalna prasa, telewizja, radio)
5. Z Internetu (portale, wortale, fora dyskusyjne)
6. Z badań społecznych i analiz gospodarczych
7. Z innych źródeł

8. Czy nabory wniosków ogłaszane przez Lokalną Grupę Działania odpowiadały na potrzeby mieszkańców?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Idealnie wpisywały się w potrzeby mieszkańców
2. W większości przypadków wpisywały się w potrzeby mieszkańców
3. Często mijają się z potrzebami mieszkańców
4. Prawie w ogóle nie odpowiadały na potrzeby mieszkańców
5. Trudno powiedzieć

9. Jakie są najważniejsze problemy społeczne mieszkańców regionu (Pana/Pani gminy)? Proszę odpowiedzieć własnymi słowami.

Proszę odpowiedzieć własnymi słowami.

10. Czy realizowane w LGD nabory wniosków pomogły w rozwiązywaniu problemów społecznych?

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Zdecydowanie tak	Raczej tak	I tak i nie	Raczej nie	Zdecydowanie nie	Nie dotyczy
1.	Związane z potrzebą zakładania i rozwijania działalności gospodarczej						
2.	Związane z potrzebą budowy lub remontu						

	infrastruktury drogowej						
3.	Związane z potrzebą rozwoju infrastruktury społecznej i kulturalnej (np. świetlice wiejskie, place zabaw dla dzieci)						
4.	Związane z potrzebą rozwoju infrastruktury sportowej i rekreacyjnej (np. boiska, siłownie zewnętrzne, altany)						
5.	Związane z potrzebą rozwoju aktywności społecznej mieszkańców (np. warsztaty, spotkania, pikniki)						

11. Czy Pana(i) zdaniem środki finansowe przeznaczone na wdrażanie Lokalnej Strategii Rozwoju zostały wydane efektywnie (z korzyścią dla społeczności)?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej tak
3. Raczej nie
4. Zdecydowanie nie
5. Trudno powiedzieć

12. Czy Pana(i) zdaniem za pomocą innych projektów można byłoby osiągnąć podobne rezultaty?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak, inne projekty byłyby bardziej efektywne
2. Zastosowanie innych projektów dałoby podobne rezultaty
3. Nie, inne projekty byłyby mniej efektywne

4. Trudno powiedzieć

13. Czy Pana(i) zdaniem LGD powinna podejmować dodatkowe działania aby rozwiązywać problemy społeczne mieszkańców obszaru LGD?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. LGD powinna ograniczyć się do założeń Lokalnej Strategii Rozwoju
2. LGD powinna podejmować również wyzwania wykraczające poza LSR
3. Trudno powiedzieć

14. Co jeszcze mogła by zrobić LGD, aby skuteczniej rozwiązywać problemy społeczne?

Proszę odpowiedzieć własnymi słowami.

Proszę o podanie kilku informacji o sobie, wyłącznie w celach statystycznych

15. W której gminie Pan(i) mieszka?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Gmina Łądek
2. Gmina Słupca
3. Gmina Powidz
4. Gmina Zagórow
5. Gmina Ostrowite
6. Gmina Strzałkowo
7. Gmina Miejska Słupca
8. Inna gmina

16. Płeć

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Kobieta
2. Mężczyzna

17. Do jakiej kategorii wiekowej może się Pan(i) zaliczyć?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. mniej niż 18 lat
2. od 18 do 24 lat
3. od 25 do 34 lat
4. od 35 do 50 lat
5. więcej niż 50 lat

18. Jestem:

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

1. Rolnikiem
2. Członkiem organizacji społecznej (stowarzyszenie, fundacja, związek zawodowy, klub sportowy)
3. Przedsiębiorcą
4. Członkiem środowiska (grupy) bez osobowości prawnej (koło gospodyń wiejskich, zespół ludowy, koło wędkarskie, koło hobbystów i inne)
5. Reprezentantem podmiotu z sektora publicznego (gmina, dom kultury, zakład opieki zdrowotnej)
6. Żadne z powyższych

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

9.4. Ankieta kierowana do mieszkańców obszaru LGD

Poziom satysfakcji mieszkańców

Zapraszamy Państwa – mieszkańców naszego regionu a zwłaszcza gmin: Zagórz, Ostrowite, Łądek, Powidz, Słupca, Strzałkowo oraz gminy miejskiej Słupca do wyrażenia opinii na temat warunków życia w Państwa gminie.

Ankieta jest anonimowa a jej wyniki posłużą wyłącznie temu, aby dostosować Lokalną Strategię Rozwoju Stowarzyszenia „Unia Nadwarciańska” do potrzeb mieszkańców i regionu.

1. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „moja gmina jest dobrym miejscem do życia, w którym mogę realizować wszystkie swoje podstawowe potrzeby”?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej Tak
3. Trochę tak/trochę nie
4. Raczej nie
5. Zdecydowanie nie
6. Nie mam zdania

2. W jakim stopniu zgadza się Pan/i lub nie zgadza ze stwierdzeniem „w ostatnim roku warunki do życia w mojej gminie poprawiły się”?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej Tak
3. Trochę tak/trochę nie
4. Raczej nie
5. Zdecydowanie nie
6. Nie mam zdania

3. Jak obecnie ocenia Pan/i swoją gminę pod względem:

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		Bardzo dobrze	Dobrze	Przeciętnie	Źle	Bardzo źle	Nie mam zdania
1.	Atrakcyjności turystycznej						
2.	Promocji dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych i turystyki						
3.	Infrastruktury i oferty kulturalnej						
4.	Infrastruktury i oferty sportowej i rekreacyjnej						

5.	Infrastruktury drogowej						
6.	Zaangażowania mieszkańców w rozwiązywanie lokalnych problemów						
7.	Tożsamości mieszkańców z regionem						
8.	Działań i usprawnień na rzecz osób niepełnosprawnych						
9.	Działań na rzecz bezrobotnych						
10.	Działań na rzecz osób przed 34 rokiem życia						
11.	Działań na rzecz osób po 50 roku życia						
12.	Działań na rzecz kobiet						
13.	Możliwości zatrudnienia poza rolnictwem						
14.	Sprzyjających warunków dla przedsiębiorców i prowadzenia firmy						

4. Proszę ustosunkować się do poniższych stwierdzeń dotyczących ostatniego roku:

Proszę zaznaczyć odpowiedź w każdym z wierszy.

		tak	nie	nie wiem
1.	Uczestniczę w wydarzeniach organizowanych przez gminę (kulturalnych, rekreacyjno-sportowych, obchodach świąt etc.)			
2.	Biorę udział w przygotowywaniu gminnych wydarzeń (sam(a) albo w ramach grupy, do której należę)			
3.	Należę do stowarzyszenia/organizacji pozarządowej (stowarzyszenie, fundacja)			
4.	Należę do nieformalnej grupy społecznej (koła gospodyń etc.)			
5.	Mam możliwości, by wypowiadać się na temat ważnych zagadnień (dotyczących gminy i mojej miejscowości)			
6.	Jestem członkiem rady/komitecie (np. w szkole, klubie sportowym, przedsiębiorstwie)			
7.	Znam najważniejsze fakty historyczne dotyczące mojej miejscowości/gminy			
8.	Potrafię wskazać najważniejsze atrakcje turystyczne w okolicy			
9.	Na terenie mojej gminy mogę rozwijać się zawodowo			

10.	W mojej gminie powstaje wiele firm			
11.	W mojej gminie chętnie inwestują przedsiębiorcy			
12.	Na terenie mojej gminy są sprzyjające warunki dla turystów i osób przyjezdnych			

5. Czy jest Pan/i zadowolony/a z warunków życia w Pani/Pana gminie?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej Tak
3. Trudno powiedzieć
4. Raczej nie
5. Zdecydowanie nie
6. Nie mam zdania

6. Czy rozważa Pan/i zmianę miejsca zamieszkania?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. tak
2. nie

7. Jakie są powody?

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

1. Trudny dostęp do edukacji
2. Trudny dostęp do instytucji kultury
3. Utrudniony dostęp do placówek opieki nad dziećmi
4. Brak perspektyw zawodowych
5. Powody osobiste/ rodzinne
6. Inne (jakie?)

8. Czy w Pana/i gminie, począwszy od 2014 r. realizowano projekty ze środków Unii Europejskiej?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. tak
2. nie
3. nie wiem

9. Ile projektów zrealizowano?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Mniej niż 5
2. Od 5 do 10
3. Więcej niż 10

10. Czy projekty te poprawiły warunki życia w gminie?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Zdecydowanie tak
2. Raczej Tak
3. Trochę tak/trochę nie
4. Raczej nie
5. Zdecydowanie nie
6. Nie mam zdania

11. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z infrastruktury / obiektów finansowanych ze środków Unii Europejskiej, w ostatnim roku?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak często
2. Tak, czasem
3. Trudno powiedzieć
4. Nie

12. Czy Pana/i zdaniem projekty związane z poprawą infrastruktury cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak
2. Trudno powiedzieć
3. Nie

13. Czy Pan/i osobiście korzystał/a z projektów takich jak szkolenia, spotkania, festyny finansowanych ze środków Unii Europejskiej w ostatnim roku.?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak często
2. Tak, czasem
3. Trudno powiedzieć
4. Nie

14. Czy Pana/i zdaniem projekty te cieszą się zainteresowaniem mieszkańców?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak
2. Trudno powiedzieć
3. Nie

15. Proszę sobie wyobrazić, że ma Pan/i możliwość decydowania o podziale dodatkowych środków finansowych w swojej gminie. Które z poniżej wymienionych obszarów dofinansował/a/by Pan/i w pierwszej kolejności? (Prosimy o zaznaczenie „x” trzech najważniejszych)

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

1. Promocja obszaru, dziedzictwa kulturowego, zasobów naturalnych, turystyki
2. Infrastruktura i oferta kulturalna
3. Infrastruktura i oferta sportowa i rekreacyjna
4. Infrastruktura społeczna (światlice, miejsca spotkań)
5. Infrastruktura drogowa

6. Aktywność społeczna mieszkańców (zaangażowania w sprawy lokalne)
7. Działania wzmacniające tożsamość mieszkańców z regionem
8. Działania wynikające z inicjatywy mieszkańców
9. Warunki życia osób niepełnosprawnych
10. Zmniejszenie liczby osób bezrobotnych
11. Zwiększenie liczby miejsc pracy poza rolnictwem
12. Działania umożliwiające podjęcie pracy przez osoby przed 34 rokiem życia
13. Działania umożliwiające podjęcie pracy przez osoby po 50 roku życia
14. Działania umożliwiające podjęcie pracy przez kobiety
15. Działania ułatwiające założenie i prowadzenie działalności gospodarczej

16. Czy zna Pan/i Lokalną Grupę Działania Stowarzyszenie „Unia Nadwarciańska”?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Tak znam, słyszałam/em
2. Nie znam, nie słyszałam/em

17. W jaki sposób dowiedział/a się Pan/i o Lokalnej Grupie Działania?

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. od znajomych, sąsiadów
2. w instytucji (urząd, szkoła)
3. z lokalnej prasy
4. widziałem/am działania LGD
5. uczestniczyłem/am w działaniach LGD/ brałem/am udział w projekcie

18.

M1. Status na rynku pracy:

Można zaznaczyć więcej niż jedną odpowiedź.

1. Osoba (fizyczna, prawna lub inna) prowadząca działalność gospodarczą
2. Zatrudniony/a w rolnictwie

3. Zatrudniony/a poza rolnictwem
4. Uczący się/studiujący
5. Osoba bezrobotna
6. Inny typ, jaki?

19. M2. Płeć:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Kobieta
2. Mężczyzna

20. M3. Niepełnosprawność:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Osoba niepełnosprawna, posiadająca orzeczenie o niepełnosprawności
2. Osoba pełnosprawna

21. M4. Wykształcenie:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. podstawowe
2. zasadnicze zawodowe
3. średnie
4. policealne
5. licencjat, inżynier
6. wyższe magisterskie
7. inne

22. M5. Wielkość gospodarstwa rolnego:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. nie posiadam gospodarstwa rolnego

2. do 5 ha
3. 5-10 ha
4. 11-20 ha
5. 21-50 ha
6. >50 ha

23. M6. Wiek:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. do 24 lat
2. 25-34 lat
3. 35-50 lat
4. >50 lat

24. M7. Miejsce zamieszkania:

Proszę zaznaczyć jedną odpowiedź.

1. Gmina Łądek
2. Gmina Słupca
3. Gmina Powidz
4. Gmina Zagórz
5. Gmina Ostrowite
6. Gmina Strzałkowo
7. Gmina Miejska Słupca

Dziękujemy za wypełnienie ankiety

9.5. Scenariusz zogniskowanego wywiadu grupowego

1. Wprowadzenie
 - a. Przedstawienie moderatora, opisanie celu badania, anonimowości uzyskanych odpowiedzi, konieczność nagrywania wywiadu z uwagi na późniejszą analizę wyników
2. Ocena wpływu na kapitał społeczny
 - a. Jaki jest wpływ LSR na kapitał społeczny, w tym w szczególności na aktywność społeczną, zaangażowanie w sprawy lokalne?
 - b. W jaki sposób należałoby wspierać rozwój kapitału społecznego w przyszłości?
3. Przedsiębiorczość
 - a. W jakim stopniu realizacja LSR przyczyniła się do rozwoju przedsiębiorczości?
 - b. Czy i w jaki sposób wspieranie przedsiębiorczości w ramach kolejnych edycji LSR jest wskazane?
4. Turystyka i dziedzictwo kulturowe
 - a. W jakim stopniu LSR przyczyniła się do budowania lokalnego potencjału w zakresie turystyki i dziedzictwa kulturowego?
 - b. W jakich kierunkach należy wspierać rozwój lokalnego potencjału turystycznego?
5. Grupy defaworyzowane
 - a. Czy w LSR właściwie zdefiniowano grupy defaworyzowane oraz czy realizowane w ramach LSR działania odpowiadały na potrzeby tych grup?
6. Jaki był wpływ LSR na poziom ubóstwa i wykluczenia społecznego?
 - a. Jakie działania należy podejmować w skali lokalnej na rzecz ograniczania ubóstwa i wykluczenia społecznego?
7. Innowacyjność
 - a. W jakim stopniu projekty realizowane w ramach LSR były innowacyjne?
 - b. Jak można wyróżnić typy innowacji powstałych w ramach LSR?
8. Ocena funkcjonowania LGD
 - a. Czy sposób działania partnerów w ramach LGD pozwala na efektywną i skuteczną realizację LSR?
 - b. Jak jest skuteczność i efektywność działań biura LGD (animacyjnych, informacyjno-promocyjnych, doradczych)?
 - c. Jakie zmiany należy wprowadzić w działaniach LGD by skuteczniej realizowała LSR?
9. Zakończenie spotkania

Czas trwania 120 minut